

BÍLÍ BARONI

Jiří Kučera

Ilustrace
Petr Urban

BÍLÉ PLÁŠTĚ V ZAJETÍ ZELENÝCH MOZKŮ

Bílí baroni

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

Jiří Kučera

Bílí baroni – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

JIŘÍ KUČERA
BÍLÍ BARONI
BÍLÉ PLÁŠTĚ V ZAJETÍ ZELENÝCH MOZKŮ

ILUSTRACE PETR URBAN

BÍLÍ BARONI

BÍLÉ PLÁŠTĚ V ZAJETÍ ZELENÝCH MOZKŮ

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2011, 2019

© Jiří Kučera, 2011, 2019

Ilustrace © Petr Urban, 2011, 2019

ISBN tištěné verze 978-80-7597-311-5

ISBN e-knihy 978-80-7597-354-2 (1. zveřejnění, 2019)

Náš maturitní ročník vyslídil major Koudelka – verbíř z Okresní vojenské správy, lovící do sítí slibů naivní duše jako vodník, kterému byl vzezřením trochu podobný. Mrknul jsem, zda mu ze šosu nekape voda – nekapala, ale pro jistotu jsem řekl holkám, aby si od něj nebraly pentličky. Holky se chichotaly a špitaly – co by se stalo, kdyby si od něj pentli vzaly?

„Když vezmeš, musíš dát. A chcete dát Koudelkovi? Nechcete! Stejně má jen zelený pentle, nastříhaný ze starejch vojenskejch fuseklí.“

„Chlapci,“ mlel major jako robot, „vojna se o vás postará a dostanete služební byt.“

Kvartýr byl lákadlo, protože se na něj čekalo spoustu let. Mnohé manželství skončilo domácí zabíjačkou kafrající tchyně, která v jednom kuse nasírala, až to zeťák nevydržel a zaťal jí sekáček do hlavy po dolní čelist.

„Budete dostávat reluty, odlučné a cestáky,“ vypočítával major další požitky. „Podíváte se po celém socialistickém táboře, a někdy i na Kubu,“ mával nám před nosem výhodami jako oslovi mrkvi.

Mluvil a mluvil, řekl hodně, a ještě víc zamlčel. Oči pod vypelichaným obočím nás hypnotizovaly jako oči hada Kaa, když mistrně předváděl starou hru zvanou chytání na vějičku.

Uvažoval jsem o vojenské medicíně, protože na úplatek pro přijímací komisi na civilní lékařské fakultě jsme neměli prachy a na vojenské v Hradci nám slíbil tlačenkou operetní major v záloze, připomínající sňatkového podvodníka. Tátova teta Irena si ho nabrnkla na starý kolena v lázních a přestěhovala se za ním do Hradce, neboť ji přesvědčil, že život s ním bude jeden velký ples v opeře.

Maturu jsem udělal slušně, až na matiku, s níž jsem byl odjakživa na štíru, a nebýt kamaráda, který mi za moje slohy s matikou pomáhal, byl bych nejspíš v řiti, respektive v učení na obráběče nebo mechanizátora čehosi. Z matiky jsem si vytáhnul rovnici kružnice, což je údajně nejlehčí věc. U mne to však bylo fuk, protože kdybych si vytáhl výpočet dráhy družice ovlivněné štěkající Lajkou, vyšlo by to nastejno. Stál jsem u tabule a blekotal: „Rovnice kružnice, rovnice kružnice.“ Když jsem to řekl poosmé, konstatovala komise, že to bohatě stačilo, aby si všichni členové zapamatovali mou otázku z matiky až do smrti, a že děkují.

Po předání maturitních vysvědčení si mne a ještě jednu holku nechal zavolat ředitel gymplu.

„Sedněte si, Evo a Michale,“ vyzval nás. Za ním visel na zdi obraz Husáka, který civěl jako švidravá sova.

„Studenti,“ spustil, „každoročně musíme doporučit dva z vás na kandidáty strany.“ Mluvil neosobním hlasem, jako by se chtěl distancovat od obsahu vět. „Vzhledem k vašim výsledkům i ostatním předpokladům jsme vybrali vás.“

MUSÍŠ BÝT SOUDRUH... STRANA SI
PŘEJE, ABYS OPEROVAL JAK SOUSTRUH!

Asi jsem měl být hrdý, ale byla to jen další informace, kterou jsme přijímali automaticky: „Stanete se pionýry, vstoupíte do SSM!“ Já jsem necítil nic.

„Nech odpadne, čo je v strane oportunistické, nech odpadne, čo je kolísavé, a nech zostane, čo je pevné a čo chce naďalej budovať rozvinutú socialistickú spoločnosť,“ slyšel jsem v duchu evergreen mezi Husákovými proslovy. Kdybys jen Gustáve věděl, jak je mi to volný!

V mém případě byly nejspíš „ostatní podmínky“ splněny tím, že táta byl nejlepším pracovníkem ve strojírenství. Jeho zasklená fotka zírала na lidi u vstupu do fabriky – jako důsledek nikoliv jeho angažovanosti, nýbrž skutečnosti, že byl makáč a rád si vydělal. Vyfotili ho u soustruhu s vlasy druhdy uličnický padajícími do čela vyčesanými do povinného budovatelského kohouta. Vyretušovali mu vrásky a přinutili k nepřírozenému úsměvu, takže vypadal jako chovanec Jedličkova ústavu s Downovým syndromem, který jde v tupé na maškarní ples za soustružníka. Opilci z dílny si ho dobírali a on jim žoviálně říkal: „Jděte do prdele, volové!“ Ale dělalo mu to dobře. Doma měl diplom v rudém pouzdru, podepsaný předsedou vlády Štrougalem. „Teď by se kluk měl na vojenskou medicínu dostat i bez protekce! Co, mámo?!“

Matka dělala ředitelku školy, takže byla víc na schůzích než doma. Když se vracela, říkala, že tenhle socialistickej bordel už nemůže dlouho vydržet – ale to říkala, co pamatuju. Pak se s tátou zavřeli v obýváku s flaškou, ale mluvili nahlas, takže jsem stejně slyšel: „Je to jako v padesátech..., Rusáci..., prověrky.“ Nic mi to neříkalo – kromě Rusáků, který bylo třeba každoročně vyklepnout v hokeji. Zajímaly mne spíš erekce, spojené s dlouhý-

ma nohama Vladky Musilové, která si za rohem občas upravovala podvazkový pás.

Ředitelovo odkašlání mne vrátilo do reality: „Proberte to doma, ale neváhejte. Jdete na výběrové školy a členství ve straně vám pomůže se tam dostat. Eventuelní odmítnutí se však samozřejmě objeví ve vašem posudku, což, ehm, sehraje rovněž svou roli.“ S těmi slovy nám podal červené desky a se zjevnou úlevou nás propustil.

„Byl bys blbej, kdybys to odmítnul, když ti to helfne u přijímaček. Víš, co je v partaji takovejch?“ uzavřela matka náš krátký konsensuální rozhovor na téma členství v KSČ. Byla to pravda. Chtěl jsem se stát lékařem tak moc, že bych se dal i k Němcům, kdyby to bylo třeba. Řezníci a pumpaři měli na úplatek, aby dostali své ratolesti na medicínu. Můj otec měl sice diplom od předsedy vlády, ale prachy ne, tak co mi zbývalo?

*

Při přijímačkách jsme bydleli ve Vrbenského kasárnách – studených barácích z dob Marie Terezie. Na každou cimru nás nacpali deset; taky to spaní podle toho vypadalo. Navíc nás kousaly vojenské deky a rušilo chrápání z deseti nosohltanů.

„Tady musí být zima jak v řiti i v létě,“ řekl po brněnsku kluk, ze kterého se později vyklubal Muxín.

Po snídani (já jsem nejedl nic, trémou jsem zvracel) jsme odešli ve vojenském tvaru jako paka na fakultu napsat testy. Fyzika byla vyloženy provar. Odpoledne proběhly pohovory u komise složené z plukovníků, kteří se ptali na všechno možné, u mne je však

k mému překvapení zajímalo hlavně moje kandidátství ke straně. Zvlášť se o ně zajímal rtuťovitý človíček s velkýma ušima, přes které mu prosvítalo slunce a vykreslovalo žilní síť, zatímco obličej tonul v přítmí, takže jeho hlava vypadala jako tlustý netopýr s malými růžovými křídly.

„Ve tvém posudku, soudruhu, čtu, žes byl v roce šedesát devět jediným členem Pionýra ve městě. Můžeš to vysvětlit?“

Jasně že jsem to mohl vysvětlit! Když jsem chtěl do Junáka, tak matka řekla, že bůhví jak to všechno dopadne a jednou bych toho mohl litovat. A protože mi bylo deset, tak jsem poslechnul, protože kdyby ne, tak od táty dostanu facku jako vrata a bylo by po ptákách.

„No víte soudruhu podplukovníku...“ spustil jsem.

Podplukas po mně šlehnul pohledem a řekl, že komunisté si mezi sebou tykají.

„No tak, soudruh Kunc, jak to bylo?“ Klasika – soudruh Kunc – nominativ militaris mne poprvé v životě zatahal za uši a potom vždycky, když jej někdo použil – a že na vojně je zrovna tohle prznění mateřštiny úředním jazykem.

„Je to jednoduché,“ navázal jsem, „všichni v té době z Pionýra vystoupili a já jsem... vyčkal.“

Mužík o mé odpovědi usilovně dumal.

Po teoretické části se nálada uvolnila. Někteří šli do kasáren na oběd a někteří na pivo, přestože nás druhý den čekaly fyzické testy. Já šel do hospody Na Hradě, kde točili plzeň, které jsem do večera vyzobnul dobrých deset kousků. S ohledem na zítřejší fyzické prověrky se čekalo, že na večerku budeme všichni v kasárnách. Mně bylo ovšem proti srsti, aby mi někdo něco

diktoval, takže jsem pokračoval do Orient baru, kde jsem dal láhev stoličné, abych měl zítra sílu na sprint. I když upřímně – když jsem si vybavil dopolední rozhovor s politrukem, něco mi říkalo, že to bude dobré, i kdybych zítra spadnul z lana jako hruška. Při pozdním návratu mne civilní strážný začal buzerovat, že je dávno po večerce – což ve tři ráno bezesporu bylo. Pochválil jsem ho, že je bystrý penzista, a vymočil jsem se mu zezadu na vrátnici.

Než jsem se na cimře dostrachal k vypínači, dvakrát jsem upadl přes něčí boty a kopl do židle, která se s lomozem převrátila na uhlák, kde vesele zařinčel pohrabáč. Když jsem rozsvítil, začali mi všichni sprostě nadávat, jako by se nechtěli přátelit, přestože jsem jim nabízel zapařené vepřové řízky z domova. Následně jsem chodil od jednoho spáče k druhému a snažil se je získat na tah nočním Hradcem, neboť noc byla ještě mladá. Protože se nikdo nechtěl přidat, nemaje dobrodružného ducha, usnul jsem nakonec oblečený na kavalci.

Na lano jsme kupodivu vyšplhali oba slušně – já i opice, co mi seděla za krkem. Dole jsem dýchnul na proplešlého atleta v obtažených teplákách s nechutně vyrýsovanými genitáliemi (což je univerzální tělocvikářské poznávací znamení), který to řídil. Později jsme se s tělovýchovným náčelníkem Fleisigem opakovaně názorově střetli, než pochopil, že jsem šel do Hradce kvůli lékařskému diplomu, a ne kvůli výmykům.

Tvářil se znechuceně a divil se, že se držím na nohou. V duchu jsem mu dal za pravdu, protože vzhledem k tomu, kolik jsem toho večer vypil, to bylo skutečně obdivuhodné. Ostatní disciplíny byly strašlivé. Při běhu jsem pozvracel šlachovitou nohu jednomu

sportovci, který bral fyzické testy vážně a již potřetí mne na oválu předbíhal se zarputilým výrazem ve vytrvaleckém obličejí, a hned nato jsem se se zachroptěním hodným posla od Thermopyl zhroutil mimo dráhu. Zde jsem se válel jako hnusný brouk na zádech, hrabal jsem nožkama a lapal po dechu ve snaze popadnout dech a udržet stolicí.

*

Vyhlížel jsem listonošku (určitě myslela, že po ní jedu), až jsem se dočkal! Křídový papír s hlavičkou VLVDŮ JEP; náčelník genmjr. prof. Jaroslav Vaňásek, CSc., Vám oznamuje, že jste byl přijat ke studiu. Hlásit se budete čtrnáctého srpna dopoledne ve Vrbenského kasárnách. Hotovo! Šmytec!

„Kuncík má vystaráno,“ rejpnul si kámoš z gymplu Vráťa Tumpach, zvaný Tumba, když jsme zapíjeli moje přijetí. „Matička vojna se o něj postará – menáž třikrát denně a fasuje se prej i hajzl-papír. Hele vole, fasuje se eště tabák a rum jako za císaře pána? A co šprcky?“

„Co já vim? Byl jsem tam dva dny na přijímačkách a z toho jsem byl druhou půlku prdlej. Ale asi jo. První dva roky kroutíme základní službu a základáči přece fasujou všecko, ne?“

„Ty vole,“ heknul Andrej, „dva roky základní služba, a medicína k tomu. To je kurva škola pro supermany, nebo co?“

„A budete mít výcvik, ne?“ navázal Tumba a zašklebil se, zachrchlal, podrbal se na koulích a tentokrát ještě labužnický očichal prstíky, protože jen takhle dokázal uvolnit neurotické napětí, které se v lidech s Touretovým syndromem hromadí.

„Jestli tuhle tvoji spartakiádní sestavu dneska uvidím ještě jednou, tak se pobleju,“ řekl jsem Tumbovi. „Jasně, že tam bude výcvik, ale lehkej, aby se neřeklo. Abysme si nevobouvali kanady obráceně a nenosili čepici štítkem dozadu. Jinak pohodka: přednášky, hospůdky a prsatý Hradečáčky, který se budou třást na nadržený ztepilý vojáky,“ pokračoval jsem rozšafně v líčení svých představ. „Ježto s náma budou chodit do ročníku civilové, tak tam bude čtvrtina holek s krásnejma kozičkama a za odznáček každá vojáčkovi dá! Hošové, dejte na mě – život vojenskej, život veselej.“ Na tuhle řeč jsem si měl později v životě ještě mockrát vzpomenout.

„No právě že počítat neumíš, vole, ale přejeme ti, abys občas smočil kladélko, ale ne s medičkama, protože doktorky jsou zubatý, brejlatý a namyšlený jako svině,“ zakončil Tumba. Pak ztišil hlas: „Člověče, v uličním výboru KSC chtěli, abych se dal taky k nim.“

„Tak to vem, protože pokud to v týhle zemi chceme někam dotáhnout, tak tam musíme všichni – jako na krchov.“

„Tak nějak,“ připustil Tumba. „Ale má to háček. Voni si člověka proklepnou do pátýho kolena,“ řekl zasmušile, „a přitom zjistili, že děda padl u Stalingradu.“

„Sem nevěděl, že máš ruský předky,“ podotknul jsem.

„Hovno ruský, dědek sloužil ve wehrmachtu.“

Rozchechtal jsem se. „Tak to můžeš bejt rád, že tě na to ČVUT vzali, taky bys mohl mejt vozejky na šachtě.“

Ploužil jsem se k domovu, když se ozvalo: „Ahoj, Michale, kde se tu bereš?“

Chvíli mi trvalo, než z chlastu vyplavalo jméno Karly, spolužačky z hudebky. Tmavé, kudrnaté vlasy, brýle, pod nimi vodové

---

oči. Ty to holka taky nemáš jednoduchý, blesklo mi hlavou. Ani nevím, proč jsem zatraceně souhlasil, že s ní půjdu do kina.

Ráno jsem si otevřel pivo a zapálil spartu – rychlá snídaně, kterou nemusíš vařit. Den jsem proflákal.

Sedačky v kině byly nepohodlné. Vzepřel jsem se rukama, abych nesjížděl, a náhodou jsem se dotknul Karliny ruky. Chytila se mě upocenou dlaničkou jako vystrašená opička. Prsty jsem měl jako ve ždímačce, a když jsem se na ně později podíval, měl jsem na nich varhánky, jako bych vylezl z moře. Vezl jsem Karlu domů a vážně jsem neměl v úmyslu dát jí ani pusku na tvář, ale nakonec to dopadlo tak, že jsme se líbali. Měla rybí hubku, studenou a suchou. Trvalo to jen pár minut, ale pro mne to byla věčnost. Tak s touhle už ne, nejsem žádná charita.

Druhý den jsem od rána popíjel domácí rybízák a poslouchal Míšu Tučného. Musel jsem usnout, protože mne vzbudilo protivné zvonění. Jasně, byla to Karla. Prosmýkla se do průjezdu, kde páchlo žrádlo pro prase. Babička Věrka totiž neobyčejně lnula k domácím zvířatům, a když ječela na slepici, aby ji vyhnala z obýváku – „kšá, ty svině jedna prašivá“ –, činila tak s neobyčejnou láskou. Karla se rozhlížela kolem, jako by byla na Hluboký.

Michal Tučný zpíval o tom, že „starýho psa novým kouskům nenaučíš, jinak by se ticho dalo krájet.

„Jdu udělat kafe, dáš si?“

Když jsem se vrátil, ležela v posteli. Džíný a triko se válely na zemi, na vrchu jsem zahlédl téměř dětské kalhotky (napadlo mne, jestli na nich nemá Fifinku). Stalo se, co se stát muselo. Určitě to s ní ale bylo nejhorší, co jsem kdy zažil – suchá zima, jinak se to nedá popsat. Každá holka má něco, co kluka rajcuje: oči, rty,

prsa, prádlo. Karla z toho neměla nic. Proto mi to taky dlouho trvalo a proto se taky hned napoprvé (a jak mi vzápětí sdělila: božsky) udělala. Pískala u toho jako myš. Potom mi řekla, jak to bylo krásný a že jsme si souzení.

Po rybízáku mne začala pálit žáha. V kuchyni jsem si vzal sodu a říhnul, až začal Brok dole v průjezdu štěkat. Smál jsem se jako debil, ještě když jsem se vrátil ke Karle, což fatálně blbě pochopila jako euforický postkoitální smích. Konečně jsem se jí zbavil s tím, že se musím jít na výbor odhlásit, což byla úplná kravina. Ale věřila by mi, i že jsem špion Mossadu a letím do Tel Avivu.

Chystal jsem se do Hradce a Karlu jsem pustil z hlavy.

Poslední noc doma jsem skoro nespal. Deštivé svítání nás zastihlo už u Kladna. Bodl by panák, napadlo mne, ale přestože jsme si s matkou dávali v poslední době tuhle snídani čím dál častěji, dnes jsem to raději vydržel bez pohonu.

*

Těžko si představit odpudivější komplex budov než Vrbenské-
ho kasárna, jež hyzdí centrum Hradce a které byly cynicky
dány vojenským medikům za dočasný domov. Ratejna páchla po-
tem a bzučela hlasy nováčků a vrčením holících strojků, zbavují-
cích nás posledních známek individuality.

„Civil dáte do pytlů a napíšete na něj adresu domů a ob-
čanky ke mně na stůl,“ křičel četař Caska pisklavým hlasem.
V podobaném obličejí zářilo uspokojení z převahy, kterou měl
nad stádem maturantů v obrovských zelených trenkách. Na-
fasovali jsme výstroj a už první odpoledne jsme měli zaměst-

nání ve stejné ratejně, kde nás vylepali téměř dohola a vyfotili do indexů. Ještě v šestáku se zkoušející při pohledu na holohlavé idioty smáli.

Vepředu nějaký podplukovník mluvil o poslání Varšavské smlouvy při obraně socialismu. V mluvícím muži jsem poznal malého politruka, který mne zpovídal u přijímaček – podplukovníka Šourka.

„V pět nula nula je budíček a nástup na rozvičku.“ Zpozorněl jsem: V pět ráno? To se posrali, ne? Hlas pokračoval: „Rozvička je do šesti, potom osobní hygiena, kdo se rád sprchuje ve studené vodě, bude spokojený. Teplá teče jen v pátek odpoledne, kdy je koupání mužstva.“

„Koupání mužstva – největší událost od dob, kdy člověk přistál na Měsíci,“ řekl někdo za mnou a hlouček kolem se rozesmál.

„Teď je deset minut přestávka, kouří se na chodbě u popelníku. Soudruh vojín Michal Kunc půjde se mnou.“ Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, že soudruh vojín Kunc jsem já a že bych si na to asi měl zvyknout.

„Soudruh Kunc, posad' se.“ Nominativ militaris mne opět zatahal za uši. Sedl jsem si, podplukovník Šourek se usadil za stolem a upřel na mne veselá prasečí očička.

„Známe se od přijímaček, že soudruhu vojíne? Moc komunistů mezi vámi zatím není. A nás tak nějak oslovila tvá pevnost při setrvání v Pionýru kolem osmašedesátýho, což je záruka, že by z tebe mohl být dobrý funkcionář SSM. Zítra máš ty a ještě jeden soudruh svazácké školení, takže se nezúčastníte výcviku a budete se ráno hlásit v kinosále Nového internátu.“

Někdo zaklepal. Do místnosti vešel pomenší udělaný kluk.

„Sedni si, soudruh Kégl,“ kývnul Šourek ke druhé židli. „Pokud se neznáte, tak se seznámíte potom. Tady soudruh Kunc bude předseda ZO SSM a ty ho, soudruh Kégl, navrhneš. On navrhne tebe na místopředsedu! Můžete jít... Ještě moment, skoro bych zapomněl. Vojín Kunc tu má dopis. Půl dne na vojně a dopis, to se nevidí.“ Zasmál se mečivě jako Pepek Vyskoč.

Ještě tu nejsem ani den a už mám práci navíc s nějakou zasranou funkcí, pomyslel jsem si, jenže politruk to nařídil takovým způsobem, že se z toho nešlo vyzout.

„Já jsem ňákej Igor,“ řekl pořízek. „Tebe znám z přijímaček, jak jsi nás vožralej budil kvůli zasmrádlejům řízkům a druhý den jsi při tělesný poblil nohy maratonci Škúciimu, co se sem dostal taky a těší se na tebe.“

„Vidíš, vole, už mám funkci i fanklub,“ zasmál jsem se.

„To máš fuk,“ odtušil Igor a zapálil si fajfku. „Jak jsem pochopil na politickém školení mužstva, tak nejpozději do konce měsíce nás napadne meinheimská divize podlejch americkéjch hrdloře-zů, a pokud budeme v první linii, tak nepřežijeme půl hodiny. My ovšem mír ubráníme, i kdyby neměl zůstat kámen na kameni.“

Podíval jsem se na něj a namouduši, kdyby měl větší nos, tak by s tou fajfkou vypadal jako Gottwald vypranej v horký vodě. Zasmál jsem se, protože mi došlo, že se mu povedl vtíp. Pak jsem si vzpomněl na dopis – kdo mi už kurva může psát? Určitě Tumba nebo jinej ftipoš. Teď fakt nemám náladu na srandičky. Od příjezdu jsme neměli čas se ani dojít vychcat.

Otevřel jsem obálku nadepsanou úhledným písmem. Mrknul jsem na konec – *navždy Tvá milující Karla*. To jsem si mohl myslet. Skočil jsem do army, kde prodávali kromě pitralonu i lev-

ný dopisní papír. Na pívéesce jsem o přestávce mezi rozborkou samopalů vzor 58 (ani ve snu by mne nenapadlo, že tohle se budu na medině učit nejdřív) a obranou proti zbraním hromadného ničení Karle odepsal. Zdůraznil jsem, že následujících patnáct let nebudu pánem svého času, protože jsem pochopil, že jsem se stal kolečkem v jakési mašinérii, jejíž obludnost jsem tehdy nemohl vůbec tušit. Popřál jsem jí štěstí a vyjádřil naději, že si v Praze někoho najde (a já od tebe budu mít svatej pokoj, příšerko). To jsem se ovšem šeredně seknul.

*

Tempo dalších dnů připomínalo jízdu na saních křovím. V pět ráno hvizd a řev „budícééék!“. Shodit pyžamo, skočit do zelených trenek (vypadal jsem jako žňový brigádník z první pětiletky), seběhnout dvě patra a nástup na buzeráku.

„V rádech je, že nahý budeme cvičit až do mrazu, pak nám povolí triko a vod mínus pěti tepláky,“ zvednul mi náladu Igor.

„Tak to mi teda poser prsa a utři si prdel kosou,“ pronesl kdosi.

Zelené kecky oddusaly čtyři kiláky. Kdo si ráno zapálil – litoval. „A teď kliky. Pro začátek padesát,“ řval se sadistickou radostí četař Caska.

Koupal jsem se v potu a svaly bolely nedostatkem kyslíku.

„Teď sto dřepů, a aby to nebylo kór snadný, vezmete na záda souseda.“ Škodolibost z toho kluka, který se vrátí do civilu k lopatě a tady si může zařvat na budoucí doktory, jen čišela.

„Kurva, jak to, že jsi na mne zbyl ty – nejtlustší ze všech?“ utrhl jsem se na Kégla.

„Jestli to nebude tím, že jsem svalnatej, a proto těžkej,“ navrhnul Igor.

„Hovno svalnatej – tlustej seš,“ nadával jsem. „Kdes přišel k takovejmu stehnům?“

„Drobet jsem vzpíral,“ svěřil se.

Při čtyřicátém dřepu jsem měl svaly na stehnech jako kámen, na plicích mne pátilo a viděl jsem rudě. S úlevou jsem přivítal střídání. Igor dřepoval, jako bych nic nevážil, a tím mě pěkně sral.

„Do konce zbejvá deset minutek. Stihnete ještě sto sklapovaček. Počasí nám přeje, až bude lejt, bude to horší,“ hnal rozcvičku do šíleného finále kretén Caska.

„Debil zkurvanej,“ ulevil si vysoký kluk s kouty, „znám toho zajebanýho Casku od včera a už mě sere! Co si vo sobě čurák zakrslej myslí?“

Co nesníš při snídani za deset minut – nesníš vůbec. V osm organizace a taktika zdravotnické služby za války. Bolelo mne celé tělo a klížily se mi oči. Košile, stažená u krku vixlajvantovou parodií na kravatu, mne škrtila. Položil jsem si hlavu na ruce a z dálky jsem slyšel: „Raněné vám z hnízda raněných dopraví zdravotníci a vy provedete třídění na tři skupiny, které označíte visačkami.“

Zvednul jsem hlavu. Viděl jsem odulé obličejy s otláčenými čely, v očích ještě sen o válečné a mámině snídani. Plukovník docent doktor, kandidát věd, pokračoval: „Základní skupina – lehce ranění, druhá skupina – poranění středně těžká, a třetí skupina – devastující poranění, otevřená poranění břicha, hrudníku, krku a hlavy, hemoragické šoky. Které skupině se budete věnovat přednostně?“

„Tak třeba vy,“ ukázal plukovník na jednu ukázkově vybroušenou řepu.

Řepa se laxně zvedla a spustila: „Vojín posluchač Vráb. Ošetříme těžce raněné, protože hrozí nebezpečí z prodlení.“

Plukovník pokývnul a na klopách se mu zablištěly zlaté odznaky s hady obtáčejícími kalich. Mrknul jsem na svůj límec – byly tam taky.

„Čekal jsem tuto špatnou odpověď,“ řekl ten starý vojenský lékař, veterán z Izraele (když byl Izrael ještě kámoš), Kuby a Libye. „Hodnotíte lidský život civilním pohledem. Když se budete věnovat vyhrželým střevům, průstřelům hlavy a utrženým nohám, zachráníte možná – k nezměrné radosti jeho matky – jednoho z deseti, ale ztratíte kvanta vojáků ze střední skupiny.“

Uprostřed posluchárny se zdvihla ruka. „Vojak posluchač Vladovič. A čo sa s nimi stane – s hentými onými ťažko ranenými?“

„Ti? Chlapče drahej, umřou, co jiného? Hlavně aby bylo morfiu,“ řekl tiše plukovník, „a taky je špatný, když není dost pomocného personálu a musíte sami kopat hromadné hroby, protože to je děsná fuška.“ Možná přemýšlel o tom, že kdyby naše armáda měla mobilní buňky na vrtulnicích jako Američani, bylo by mnohem méně černých telegramů. Ruský model automaticky počítal s hekatombami mrtvých. Jenže kritizovat Rusy by ještě před pár lety znamenalo kulku za vlastizradu a dnes vojenského prokurátora a obvod na Horské Kvildě (v lepším případě – v horším případě flek topiče). Bývaly doby, kdy to plukovníka trápilo a rád by to změnil. V osmašedesátém to dokonce na chvíli vypadalo, že se to povede, ale Rus nezaváhal. Teď starý vojenský lékař toužil jen po důchodu a bezesných nocích, protože jeho sny byly jako Goyovy obrazy.

Spaní mne přešlo.

Celý den v poklusu. I dojít si na záchod byl problém. Čas byl rozpočítaný na vteřiny, aby člověk neměl čas přemýšlet, jestli neudělal blbost, že sem vlezl. Pomalu jsem si zvykal, že nejsem Michal Kunc, ale H44 – číslo, jež jsem měl na prádle a pod nímž jsem fasoval hajzlpapír a služné. Žold se nesmělo říkat, protože jsme nebyli žoldáci, takže jsme byli slouhové, ale to se taky nesmělo říkat. Pokud by záleželo na mně, byl bych raději žoldákem než slouhou, jak jsem opakovaně podotýkal.

K smrti unavený jsem se převaloval na kavalci, ale nemohl jsem usnout. Myslím, že takhle si medicínu nepředstavoval nikdo z nás. Náhle jsem uslyšel vzlyky. To plakal Viliam Chaba – drobný Slováček, který se do tohohle drsného prostředí vůbec nehodil.

„Vildo, nebřeč,“ zašeptal jsem do tmy, „do přísahy můžeš odejít.“

„To nemôžem urobiť, to by ocinko neprežili – a čo by som povedal u nás v dedině?“ vrátila mi tma odpověď.

Karla mi psala denně (Kdo se jí na to nevysere?). Miluje mne horoucně, počká do soudného dne, noc se mnou byl ohňostroj vášně (To určitě! Skoro mi umrz a natrh jsem si uzdičku.). Přijede za mnou. Teď se však musí starat o nemocnou tetu (Popřál jsem v duchu tetičce dlouhé a těžké stonání, ale ať proboha neumře!). Konečně jsem usnul. Zdálo se mi, že jsem spal deset minut, když mi čísi ruka zatřásla ramenem. Co mi kdo kurva může chtít? Jasně, dozorcí mne přišel vzbudit do služby v kuchyni.

Půl čtvrtý ráno. Na chodbě jsem si zapálil. Před barákem se ke mně připojil Franta Hošek – druhý nuceně nasazený galejník. V kuchyni se už svítilo. U vedoucí kuchyně baby Černákové (říkalo se jí „stará tlustá svině“, což plně vystihovalo její morál-

ně-somatický profil) jsme nafasovali nevyprané, žluklým tukem páchnoucí montérky.

Služby v kuchyni budeme mít i během semestru. Kdosi namítl, že budeme chybět na praktikách. Velitel ročníku, podplukovník Rudek, jen pokrčil lhostejně rameny. Prý to není jeho starost, ale praktika si budeme muset nějak nahradit (Proboha jak a kdy?!). Začínali jsme chápat, že vojenský ústav je samostatnou organizací vsunutou do civilní lékařské fakulty a neřeší takové maličkosti, jako je účast svých posluchačů na praktikách z anatomie.

„To je pěkná blbost,“ čítil se Jirka Fousek, „studium by přece mělo mít před vynášením pomejí přednost!“

„Pomeje jsou v armádě taky důležité, soudruzi,“ ubezpečil nás politruk Šourek. Tady rozum prohrával a došlo mi, že tak to bude od nynějška nejspíš celý můj život. Bylo mi z toho na blití. Vnímal jsem onu dichotomickou existenci dvou světů. Relativně tolerantního za plotem kasáren, jenž se aspoň mezi normálními lidmi řídil jakous takous logikou a kde bylo možno se občas dovolat spravedlnosti (tehdy jsem si to vážně myslel), a vojenského světa, kde platily řády a rozkazy, kde člověk neznamenal nic a byl pouhým nástrojem k plnění stupidních úkolů.

„Co takhle kafčo, teta, nebylo by? Na probrání,“ prubnul jsem babu Černákovou a použil svůj veškerý starosvětský šarm. „Vezmem si ho ven, dáme si k němu cigárko a pak bysme na to s Fandou vlítli jako draci,“ laškoval jsem s chřestýšem.

Tlustá kuchta na mne upřela zlá očka a vyštěkla: „Nahlásím veliteli ročníku, že jste se zašívali.“

A bylo po piči – první malér. Tohle nebude hodná teta. Ta zmije nás honila jako psy až do osmi večer. Jídlo jsem hltali v letu mezi

špinavým nádobím (a žádné protekční porce). Občas jsem si tajně dal mastnýma páchnoucíma rukama čouda v pomyjárně. Největší hnus byla černá kuchyně s mastnými hrnci a pekáči. V poledne jsem měl ruce rozežrané od mazlavého mýdla a písku.

Proč je baba tak zapšklá? přemítal jsem. Co ji svini starou žere? Hovno dělá, nakrade si žrádlo, tak vo co jí pizdě jde? Pak mi to došlo: Je sice vedoucí kuchta v kasárnách, ale už asi sto let a za tu dobu tudy prošla spousta zobáků, ze kterých pak byli docenti, primáři nebo normální doktoři a už dávno zapomněli, že nějaká umaštěná jedubaba Černáková vůbec kdy existovala. Takže teď nám holt dává sežrat svůj umaštěnej malej život, dokud může. To mi zvedlo náladu, takže jsem i ty nejodpornější práce dělal s blazeovaným úsměvem a zpíval jsem „Zní zpěv a smích náš po kraji“ – pořád dokola, což ji vysloveně ničilo, protože za radostný zpěv budovatelské písně mě těžko mohla udat.

Na rotu jsme šli za tmy. Stál jsem ve sklepní umývárně pod proudem ledové vody (ten den nebyl pátek) a mýdlem jsem se snažil smýt ze sebe pach a zažranou mastnou špínu. Na cimře jsem se svalil na kavalec a s požítkem jsem si zapálil. Někdo protestoval, že s tím smrdím na ložnici, ale měl jsem ho na háku. Típnul jsem vajgla a šel se připravit na kontrolu před večerkou, které četař Caska říkal „čepobití“ a podle mého soudu by mu patřilo rozbít držku už jenom za to. Zástupce velitele, frajerský nadporučík, nám dával zabrat. Třem klukům vyhodil věci ze skříňky, že nejsou v komínku. Byl jsem pochopitelně jedním z nich. Sbíral jsem po zemi rozházené prádlo. Měl jsem vztek a ze všeho nejradši bych se na všechno vysral, sedl na první autobus a jel domů,

nebo se zžil jako čuně a někomu rozbil držku – to by mi taky spravilo náladu. Možná bych měl rozbít hubu sám sobě, že jsem sem lezl. Utahanej jako kotě jsem usnul, jakmile hvízdli večerku. Dnes mi nevadila ani kopřivová deka.

Poslední, co jsem slyšel, byl pláč – Vilík zase brečel.

Já jsem k tomu neměl daleko.

*

Zrychlený přesun do našeho výcvikového prostoru na Plachtě. Kanady dupaly do asfaltu, chodidla a plíce byly v jednom ohni, samopal při každém kroku nadsakoval a tloukl mne do zad, polní lopatka se bincala u stehna, kde budu mít modřinu. Kdybysme doprdele měli aspoň maskáče, a ne mundúr s kravatou. Ani knoflíček u krku jsme si dopiči nesměli rozepnout. Bylo srpnové odpoledne. Horký vzduch vysoušel potůčky potu stékající po tvářích. Holky v lehkých šatech (podprdu namoudušiči neměla ani jedna) šly k Orlici a dívaly se na nás jako na exoty v ZOO. Stádo blbců, kteří na sebe nechají řvát jiný kretény ve třicetistupňovém vedru.

Jano Čáp – srandista z Blavy – na holky zavola: „Čaute, baby, na čo tak zirate? Viem dobre, čo by ste chceli. Máme kokotov, máme, no vám ich nepožičiame!“ A zanotoval, jako by měl dvoje plíce:

*„Močila konope, močila,
žaba jej do piči skočila,
žaba, žaba, žabulienka vyjdi von,
lebo ťa dám vyšikovať kokotom.“*

Holky se rozpustile rozesmály, až jim pod letními šaty nadska-kovala prsa. Konečně jsme dodusali na Plachtu. Půda pod vřesem byla písčitá – zaplat' pámbu, protože jsme měli kopat okopy pro ležícího střelce.

„Zastavit stát, rozchod – kouřit povoleno.“

Pod stromy byl stín. Svalili jsme se do trávy a lapali po dechu. Klížily se mi oči, tak jsem si raději zapálil. Okop jsme s Igorem hloubili vedle sebe a nadávali, proč takhle buzerujou budoucí doktory.

„Protože jsou to zasraný kokoti,“ mínil Igor, kterej furt studoval řády, takže přesně věděl, na co má právo, a instruktorům (základákům, jako byl ten čurák Caska, kteří tu u Ústavu měli slušnou ulejkou) dobře motal šišku. A nejen jim.

Jako včera – po veliteli ročníku Rudkovi vyžadoval poštovní známku. Ten na něj vyvalil oči a pak zařval: „Co si to sakra Kégl dovolujete?!“

„V rádech, soudruhu podplukovníku, stojí, že voják má během prvního týdne na vojně vyfasovat známku na dopis. A já tu známku chci, protože mám na ni nárok!“

Rudek ho s mrtvičným výrazem v ksichtě vyhodil z kanclu.

„Sís teda vole pomoh. Teď si na tebe ta guma zasedne,“ rejpnul jsem si.

„Hovno zasedne,“ tlemil se Igor, „teď aspoň ví, že znám řády, a dá pokoj. Hele, zejtra mám kuchyni. Jaký to je?“

„Pohoda,“ smál jsem se pod fousy, „až na to vstávání. Vedoucí se sice zdá metr, ale je hodná, jenom s ní musíš trochu dát řeč, familiérně zalaškovat, na to si vona potrpí. Nepřetrhneš se a dobře se v klidu nažereš.“ Ponořil jsem se až na dno okopy, aby Igor neviděl, jak se mi šklubou záda smíchy.

Kolem rachotily dávky. Ucpávky mi vypadly z uší, takže jsem prd slyšel ještě další půl hodiny.

„Jako v Sedmi statečnejch,“ smál se Vráb. V tu chvíli vyběhnul z lesa Zaujec a křičel: „Tie kurvy fašistické zajebané – hore v hore odbachli Vinnetoua aj Jánošíka,“ a svalil se se smíchem k nám do okopu.

S Igorem jsme se tlemili. Během pár dnů jsme se poznali, jako bychom se znali roky, a černý humor nám pomáhal vydržet a nevysrat se na tu strašnou pakárnu.

„Tak bába Černáková je fajn, ty čuráku?“ řval na mě Igor po návratu ze služby. „Ta svině kdyby kousla zmiji, tak chudinka okamžitě chcípne,“ ječel Igor a snažil se mne chytit.

„Na těch kraťoučkejch tlustejch nožičkách bys nechtyl ani rozespálýho Meresjeva,“ vyškleboval jsem se Igorovi, který mne však v zápětí lapil, protože jsem se smál a nemohl jsem utíkat. „Žertíček – malej vode mě,“ říčel jsem smíchy. „Tak jak jste si s tetou skřápli?“ vyrážel jsem ze sebe mezi jednotlivými záchvaty smíchu.

„Ty seš ale vážně neskutečná kurva,“ nadával mi Igor. „Dal jsem na tebe, a nejenže jsem s tou pičou šedou začal žertovat, ale ještě jsem ji laškovně plácnul po tý její sloní prdeli a mělš vidět ten překážkovej běh kuchyní. Do konce šichty mě honila jak mulu s kolikou, a ještě napráskala Rudkovi, že jsem ji vobtěžoval.“

„A co na to velitel?“

„Poprvé jsem ho na vlastní voči viděl usmát se,“ řekl Igor smířlivěji.

V myšlenkách jsme se upnuli k začátku října, kdy konečně začne semestr a skončí nekonečné peklo přijímače. Je však pravda,

že nás slisovalo v soudržnou partu. Pokud někdo zkusil bejt svině, podali jsme si ho – jako Kopra z Jemnice. Když přišel někomu balík, majitel si z něj vzal cigára nebo kosmetiku a dopis. Zbytek byl všech. Ne tak Kopr (zásadně se představoval jako Kopr z Jemnice). Balík zamknul do skříňky a po večerce chodil na hajzl, do toho neuvěřitelného smradu, debužírovat. Seděl na posraným hajzlu, čuměl na dveře s flekama po ejakulacích a žral klobásu. Skříňky měly zámečky, ke kterým však byly jen tři typy klíčů, takže zatímco Kopr tlačil na hajzlu ve čpavkovém oděru do hlavy bábovku, my jsme mu chcali do džusu a pak se chechtali do kousavejch dek jako malí kluci, když ho Kopr tajně pil a ještě si pomlaskával.

Zaměstnání na Plachtě bohudíky skončilo. Netušil jsem, že bych se mohl někdy do Vrbenek těšit, ale ten den to tak bylo, protože tam byl zaručeně chládek. Zpátky nás aspoň nehnali klusem jako tupý stádo. Zeptal jsem se Igora, jak přišel k tomu vzpírání.

„Víš, Michale, fotr byl vysokej funkcionář strany a hrozně chlastal,“ svěřil se mi, „ze schůzí chodil nalitej jako žok, a co pamatuju, tloukl matku jako žito.“ Z toho koukání do minulosti měl smutné oči.

„A co se s ním stalo, umřel?“ zeptal jsem se.

„Ne, odešel od nás,“ řekl Igor. „Od puberty jsem takovej menší, rozložitej. Napřed jsem chtěl dělat řeckořímskej, ale trenér řekl, že jsem málo mrštnej – věřil bys tomu? Já prej málo mrštnej, a že bych měl dělat vzpírání. Po půl roce už jsem vzpíral děsný klády. Brzo jsem vyhrál okresní přebor a umístil se třetí na republice. No a v šestnácti jsem jednou v noci, když si fotr zase z mámy udělal boxovací pytel, shodil milýho tatínka po hubě ze schodů. Měl kli-

ku – zlomil si jen tři žebra, ruku a zub. Vykopal jsem ho tehdy ze dveří na ulici a kufry s jeho krámama jsem hodil za ním. Jinak by matku snad utloukl k smrti a ona by ho sama nikdy nedokázala vyhodit. Řekl jsem mu, že jestli se vrátí, ohlásím všechno na okresním výboru partaje a že jim klidně řeknu, jak jsem mu napráskal, ať má vostudu. Nakonec odtáhnul, hajzl jeden zasranej.“

V kasárnách, kam jsme stejně došli splavení jako koně, bylo konečně příjemně chladno. Čekali jsme před zbrojákem a vraceli samopaly výkonnému praporčíkovi.

„Vojín Kunc – samopal a sumka se zásobníkama,“ zamumlal staršina Honza Šturm. Igor zděšeně vyhrknul: „Ty vole, Michale, kde máš kvér?“

Krve by se ve mně nedořezal. „A kurva,“ řekl jsem oduševněle, „musel zůstat na cvičáku v tom okopu, nebo kde?“

Výkoňák byl naštěstí dobrák. Nic nehlásil, vzal vlastní auto a řítili jsme se zpátky na Plachtu.

„Jestli tam ten posranej sapík nebude, tak jdu na rok do Sabina. To je jiný kafe než bonz od nějaký starý krávy z kuchyně. Tohle bude teda škraloupek, já jsem neuvěřitelnej kokot, co já tady na tý vojně debil vůbec dělám,“ lamentoval jsem.

„Ani hovno, za ztracenej sapík rok natvrdo nevyfasuješ,“ uklidňoval mne staršina. „Vyfasuješ nejvejš půl roku, víc ne, pokud ho ovšem někdo neukradl a nebude se s ním chtít prostřílet na Západ. To ti pak napařej spolčení a spoluvinu, a to bys asi z lochu vylezl v den, kdy budou kluci promovat.“ A smál se vůl jeden, jako by to byl bůhvíjakej fór.

Cestou březovým lesíkem k místu, kde jsme blbnuli, jsme potkali nejmíň tři dvojice s porůznu zelenými lokty a koleny.

Důkladně jsem si je prohlížel, jestli nenesou můj kvér, takže byl div, že mi některý z těch kluků nerozbil hubu, že mu svlíkám očima jeho kočku. Sapík bude fuč, to je nabeton, a to bude takovej průser, že to bude mít náčelník Západního okruhu ráno ke kafi!

Konečně jsme dorazili na místo. Bez dechu jsem doběhl ke svému okopu – sapík tam nebyl. Udělalo se mi zle. Žaludek se mi otočil naruby, sotva jsem stačil doběhnout k nejbližšímu stromu. Opřel jsem se rukou o kmen, když jsem najednou zavadil dlaní o něco studeného. Samopal visel za řemen na kmeni břízy, jako by tu vyrostl. Spadl mi kámen ze srdce a zvracení bylo najednou pryč.

„Ty seš ale vůl,“ smál se staršina, „ale žes měl z prdele kliku. To by se starej posral. Určitě by tě nechal za svítání zastřelit před pomyárnou.“

„A co teprve náčelník ústavu,“ poznamenal jsem teď už vesele.

„Ten?“ zasmál se staršina. „Tomu jsou takový věci u prdele. Je to vědátor a uniformu nosí, že mu sluší, páč má figuru, jinak má vojnu na háku víc než vy. Sedí tam hlavně proto, aby na jeho místo nedali nějakého kokota politruka, vyštudovanýho v Moskvě, protože ten by mohl začít utužovat vojenskej režim, a to bysme počítám pak čuměli všichni.“

„Myslím, že tužší vojenskej režim už snad ani nemůže bejt,“ oponoval jsem. „Vždyť jezdíme jako motorový myši. Jsem rád, když se mi některý den podaří v klidu vysrat. Jak říkal tuhle Hanzí Sobola od nás z cimry, když se třetí den nedostal na hajzl, že když si krkne, je to smrad, jako by si prdnuł.“

„No jo, první rok v těch blbejch kasárnách holt musíte vydržet,“ řekl staršina, „na Novým intru to pak už bude fajn. To jenom sou-

druh ministr obrany Dzúr se vopičí po Rusákách, a tak musej mít studenti vojenskejch škol zkraje echt vojenský prostředí.“

„Jsem zvědav, kolik nás z toho posranýho vojenského prostředí projde do druháku,“ nadával jsem. „Viděls těch knih, co jsme nafasovali? Snad třicet kilo. Malej Josef musel jít do knihovny na dvakrát. Namačkaný jsme na cimrách po deseti. Fakt nevím, jak se v tomhle kriminále budeme učit anatomii!“

„Chlapče zlatej,“ usmál se staršina smutně, „tomu Dzúrovic kokotovi vůbec nejde vo to, jak se bude nákejm vojenskejm medikům učit anatomie. Tomu jde vo to, jak se napchat co nejdál do ruský řitě, protože pak bude pevnej v kramflecích a nikdo si proti němu nic nedovolí.“

Mávnul jsem odevzdaně rukou. „Máš u mě kartón startek, Honzíku můj zlatej,“ řekl jsem a s úlevou jsem se opřel propocennými záda do sedačky wartburgu.

*

Měl jsem pocit, že jsem pořád ve službách na rotě, v kuchyni, na požárním výcviku, zkrátka bylo pořád něco, jen ne to, proč jsme sem přišli. Takhle jsem si studium medicíny fakt nepředstavoval. Nasraní jsme byli všichni. Mysleli jsme, že se budeme připravovat na semestr, a zatím nás dřeli jako příslušníky cizinecké legie: házení granátů, střelby, běhy s gázmaskou (každou chvíli si do ní někdo nablil) a hlavně služby. Na bráně, na rotě, na toxičce, v kuchyni – pořád dokola.

Jak smutně poznamenal Jožo Klein: „Mamička mi hovorila – pekne papkaj, synak, lebo ťa nezoberú na vojnu – a ja chuj som žral!“

Nebo ondy řekl Vráb po zrychleném přesunu s plnou polní: „Jestliže nás rodiče dali sem, bude správné, když my je později dáme do starobince, abychom si byli kvit!“

Makali jsem jako Bulhaři: stavěli jsme školku v Malšovicích, čistili park pod hradbami od křovin a černých skládek nebo jsme věčně stěhovali nějaký lampasáky (určitě to byly Rudkovy soukromý šolejchy).

Zástupce velitele značil stromy, které správa parků potřebovala porazit. My jsem si zatím krátili čas dobýváním balvanů krumpáči.

„A kde jsou sekery?“ zeptal se udiveně velitel čtyř vojín posluchač Novák, přezdívaný Muxín podle nějakýho úderu karate.

„Sekery nám správce budov zapomněl vydat, vojáci,“ řekl zástupce velitele lhostejně, „ale koukal jsem, hoši, a ty stromy nejsou žádný sekvoje, takže krumpáčem to půjde taky. Možná trochu hůř, ale máte na to celou sobotu a neděli. Vycházky budete mít až po přísaze, takže vám to aspoň uteče.“

Připadal jsem si jako ve zlém snu nebo sovětském budovatele film (což mi nějak splynulo), který musí každou chvíli skončit a já se probudím doma. Bude neděle, budu se válet a pak půjdu s klukama na pivo. Budu si moci sednout na postel, kdy budu chtít, a nikdo mi nebude každý večer rozhazovat věci po podlaze. Odněkud se náhle vynořil malej hrbatej skřet a jedovatě se zeptal: „Vážně jsi chtěl tohle?“ Zíral jsem na něj s otevřenou pusou.

„Nestojím a nečumím, Kunc,“ vrátil mne do reality zupácký hlas zástupce velitele. „Mozoly ještě nikoho nezabily, to je lékařsky dokázaný,“ smál se zlomyslně. Pomyslel jsem si, že by šel pěkně do páru s babou Černákovou. Zvednul jsem krumpáč a zaseknul ostrý konec do kmene jilmu a zas a znova. Nepřemýšlel jsem

a makal jako stroj. Blesklo mi hlavou, že tohle chtějí – abychom jen bezmyšlenkovitě plnili rozkazy. Ani jsem nevnímал krvácející mozoly na dlaních. Konečně byl čas večeře, takže jsme se směli vrátit domů. („Tak domů jo?“ – zase ten skřet. „Mají tě na lopatě, už říkáš těm hnusnejm kasárnám domov.“) Po stráni byly rozptýlené roztřepené parodie na pařezy jako po invazi šílených bobrů.

Před branou kasáren stála Karla a radostně mávala. Bože, to mi ještě scházelo, pomyslel jsem si, co tu do prdele chce?

„A helemese, Kuncíkův futrál na péro,“ zašeptal Muxín, aby to všichni slyšeli. „Tos ji vyhrabal v ústavu pro vošklivý vodložený, ne?“ Blbci v okolí se zasmáli a ve mně se zdvihla vlna vzteku. Kývnul jsem hlavou, že ji vidím, ale nemůžu z tvaru. Před večeří jsme si museli dát do pořádku výstroj, potom bylo až do večerky osobní volno. Od ranního nástupu první chvíle, kdy jsme se na chvíli zastavili.

„Ahoj, Karlo,“ zavrčel jsem, „proč jsi nenapsala, že přijedeš?“

„Chtěla jsem tě překvapit,“ zašeptala Karla roztouženě. Otřásl jsem se, což si špatně vysvětlila a přitiskla se ke mně. Jemně jsem ji odstrčil a řekl: „Počkej v návštěvní místnosti.“

Seděli jsme naproti sobě a Karla mi radostně oznámila, že mě může navštěvovat častěji. Vydělávala a autobus z Prahy jezdil každou chvíli.

„Na vycházky smíme až po přísaze,“ řekl jsem jí a snažil se, aby to neznělo vesele. Po chvíli jsem se omluvil a chtěl jsem si dojít na záchod. Karla se ke mně naklonila a zašeptala, že půjde se mnou. Zavrtěl jsem odmítavě hlavou. Máloco se mi hnusilo tak jako představa rychlého sexu na zadělané záchodové míse za zvuků kopulujícího Vizvariho ze Sniny, který si tam před

chvíli odvedl ordinérní brunetu, o níž vyprávěl každému, kdo před ním neutekl.

Karla mi začínala být vysloveně odporná. Kdybych jí řekl, aby mi ho vykourila tady pod stolem, tak by to bez rozmýšlení udělala. Hovor vážnul. Znovu jsem se omluvil a došel si pro sparty. Na cimře jsem požádal Igora, aby pro mne za deset minut došel, abych mohl tuhle děsnou návštěvu ukončit. Igor přišel, a kdyby Karla nebyla slepá, musela by poznat, že jsme domluvení, protože Igorův herecký výkon byl příšerný.

„Vojíne Kunci,“ řekl a tvářil se jako první milovník ochotnického souboru Maryša z Břuchotína, „máte jít k veliteli kvůli službám.“ V sobotu večer, debil! Pak se obrátil ke Karle a pokračoval hlasem Pivce po operaci nosních polypů. „Představím se, když to neudělá tenhle hulvát,“ řekl s nepřírozeným smíchem a dodal: „Klidně jděte, soudruhu vojíne, já vás u dámy zastoupím.“

S ulehčením jsem vypadnul. Na cimře jsem se natáhnul na kavalec – sice se to nesmí, ale ať mi políbí. Po chvíli jsem se vrátil s tím, že musíme připravit svazáckou schůzi. Byla to kravina jako tunel, ale na vojně je možné všechno a holky tomu nerozumějí.

Při loučení řekla Karla: „S Igorem jsme se domluvili, že příští sobotu přijedu s kámoškou.“ Spiklenecky na Igora mrkla.

„Jasně,“ rozzářil se Igor jako jolka na Rudém náměstí. „A nezapomeňte na něco dobrého pro hladový vojáček,“ zavolal ještě chtivě přes plot.

Karla horlivě kývala hlavou.

Šli jsme z návštěvní místnost na rotu. Igor si mnul ruce: „Šoustačka bude a taky uheráček, a proč? Protože je Igorek pohotovej a chytřej.“

„Jak víš, že bude šoustačka, vole?“ mírnil jsem jeho nadšení.

„Protože jestli je kámoška tak šeredná, jako je Karla, tak bude potřebná a vděčná za pořádnou vojenskou gothaj do klína.“

„Chtěl jsi říct gothajské páreček, ne?“ zasmál jsem se.

*

Neděle – spánek do sedmi a bez rozvičky – veget. Jak málo stačí řepě ke štěstí. Doma jsem měl péřovejch dek, že jsem na čtyřech mohl spát a třema se přikrejt a vstával jsem podle toho, v kolik jsem se večer vrátil. A auto, koupelna s teplou vodou každické boží den, dvě skříně sám pro sebe (a žádnou čurák zelenou mi nerozhazoval věci), čistý záchod nezaflákanou zaschlým semenem a o kinu a pěkných holkách ani nemluvě (brrr, vzpomněl jsem si na Karlu a otrásl jsem se). „A tady jim seš blbě vděčněj, když tě jeden den neženou na rozcvičku,“ vyšklibal se mi zlej skřet ve mně.

Pomalou jsme si zvykali. Objevily se normální knížky, někdo měl dokonce i slipy místo obrovských vojenských trenek, které nás – nachmoustané ve volných khaki kalhotách – vzhledově pasovaly na inkontinentní dementy. Pořád jsme se cítili jako blbci, ale vlasy nám maličko odrostly, takže jsme už nevypadali jako po tyfové epidemii. Tmavovlasí měli občas na hlavě i něco, co připomínalo účes. Blondáci ovšem ještě ne, ti stále vypadali jako delegace z onkologie.

Ve všední dny jsme se nezastavili. O víkendu jsme se zase mohli ukousat nudou – pokud nás ovšem nějaký pako nenechalo z plezíru kácet stromy krumpáčem. Někteří týpci psali v jednom

kuse rodině, jiní už doma měli vážné známosti a zoufale (leč marně) se jich drželi ve snaze zachovat si spojení s minulým životem. Uvědomil jsem si, že už nikdy nic nebude jako dřív.

Čekali jsem na přísahu a sami jsme ještě nesměli vystrčit nos z kasáren ani na metr. Víkendy byly ještě horší než hektický týden. V plandavých základáckých teplákách a zelených keckách jsme bloumali kolem železného plotu podobni koncentračnickým muslimanům. Výcvik, rozcvičky a stres z nejisté budoucnosti nám ubraly každému pěkných pár kilo. Byli jsme tvrdí a cyničtí.

Seděli jsme s Igorem a Muxínem na podezdívce železného plotu a očima jsme svlékali holky, které na sklonku léta našim očím předváděly opálená těla.

„Uf,“ heknul Igor, „holčičky drahý. My nejenže je máme, ale máme je velký a rádi bysme vám je pučili.“

„To jsou voni, po kterejch jsou fleky na hajzlovejch dveřích, jak si tam honějí péro, místo aby to frkali do mísy jako slušný onanisti, jak říkal soudruh velitel,“ tlemil se Muxín a ukázal hlavou k Igorovým teplákům, kde strměl jeho ztopořený úd.

„Na Velikonoce by sis na něj mohl vázat pentle a volat ‚Jdu vás dcerečky vyšukat!‘ místo ‚vyšupat,‘ přisadil jsem si.

„Zašukat si asi nezašukáme, leda bych vojel vás, což by šlo, kdybyste nebyli tak vošklivý,“ řekl Igor, „ale nebylo by špatný se aspoň vožrat.“

Muxín se na něj útrpně podíval a řekl: „Vysvětlím ti základní fakt, vole. Flaška nemá nožičky a pivo nemá kolečka a mezi náma a hospodou je tenhle čtyřmetrověj plot s bodcema, takže nakonec jako reálnější vidím to šukání, protože kdyby se třeba támhleta kozatá přimáčkla zadkem na plot – vono by to šlo, ne že ne.“

„Haló, slečno,“ zavolal jsem k úžasu kluků na prsatici, takže Igor s Muxínem si mysleli, že ji fakt hodlám požádat, aby si stáhla kalhotky a nacouvala k plotu, což jsem ovšem neměl v úmyslu.

Prsatice k nám zamířila s tázavě zvednutým obočím.

„Nekecejte mi do toho,“ varoval jsem kluky. „A ty se otoč, aby nebylo vidět toho tvýho stojana, nebo mi ji vyplašíš,“ syknul jsem na Igora, přísátého pohledem k hrudi vyvinutice.

Kočka mezitím došla na metr k plotu.

„Ahoj,“ řekl jsem klidně, „máme menší technickej problém a ty bys nám ho mohla vyřešit.“

Obočí se posunulo ještě výš.

„Máme žízeň jako trám, tak jsme si říkali, že bychom požádali někoho hezkýho a sympatickýho, aby nám nakoupil. A ty jsi nej-sympatičtější ze všech, kdo tu za poslední rok šli, takže jsi vítězka konkurzu, k čemuž ti blahopřejeme.“

Dívčiny rty se zavlnily v úsměvu. „Tak jo,“ svolila. „A co jako?“

„Asi deset pivíček?“ řekl jsem nejistě. „A pro chuť litřík rumu!“

Znechuceně se na nás podívala. „Když chcete.“

Muxín letěl pro tašku a peníze. Když se vrátil, dívka odkráčela, přičemž nám poskytla úžasný výhled na oblý zadeček pod krátkou sukní.

„Uf, už mi zase stojí jako ráhno,“ funěl Igor. „Určitě zdrhne s prachama,“ sejčkoval.

„Tahle se vrátí,“ uklidňoval jsem kluky, „ne jako minulej tejdén, když kluci dali prachy nějakym vagabundům a ti vzali čáru s prachama i s taškou.“

Kočka byla během deseti minut zpátky a prostrčila beze slova cinkající tašku mřížemi. Věnovala nám pohled, jakým se lidé

dívají v ZOO na prašivou umírající vačici, a beze slova odešla. Měl jsem z toho pěkně na hovno pocit. V očích se jí zračilo soucitné pohrdání, což mne deprimovalo. Zalezli jsme do opuštěné budovy a otevřeli si obřadně pivo – první od našeho nástupu. Popíjeli jsme, kouřili a mluvili o domově, holkách a kámoších, které jsme tam někde nechali. V rozbitém baráku bylo najednou útulno a ani budoucnost se nám už nezdála tak hrozná. Na chvíli mne zasáhnul stesk po domově, rodičích a krušnohorských kopcích, ale rum rychle ubýval a stesk mizel. Kluci byli podivně zamlklí. Muxín se zvedl a odpotácel se do rohu, kde těžce a hlasitě zvracel.

„Chlapec musí víc trénovat, nic nevydrží,“ smál se Igor a důkladně si loknul.

„A co ty?“ zkoumal mne Igor.

„Teprv sem chyt slinu,“ odpověděl jsem a natáhl se po láhvi. „Když něco umíš fakt dobře, tak to nezapomeneš.“

Dopili jsme, vzbudili Muxína spícího s hlavou opřenu o zeď. Hlasitě chrápal a z úst mu tekly sliny. Vratce jsme přešli buzerák. Do večerky scházelo jen pár minut. Na schodišti jsme narazili na četaře Casku. Přejel nás zkoumavým pohledem, začíchal a v očích mu blýsklo zlomyslné poznání.

„Chlast! Za tohle bude flastr, až se z toho poserete!“ pištěl sveřepě s neskrývanou radostí.

Muxín zamručel a probral se jako medvěd vyrušený vosou. Zaostril na skrčka. „Bét tebó,“ – Muxín byl Brňák, a jak se prdnul, odložil mimikry – „tak taková békárnu nedělám. Vo co ti kurva de, pazgřivče?“ Muxín měl metrác, s nímž nehnyly ani ty šílený rozvičky. Přitom byl neuvěřitelně mrštný.

„Jde mi o to, že když vás bonznu, kápne opuštěák, vy inteligenti študovaný,“ pronesl neopatrně primitiv Caska.

Co se stalo v následující sekundě, jsem neviděl nikdy předtím, ani potom.

Muxínova pravačka se jako blesk mihla vzduchem, opsala krátký oblouk a dopadla na dřevěné zábradlí, silné jako mužská paže. Když se setkala s překážkou, nezastavila se, ale za zvuku lámaného dřeva pokračovala dál a projela zábradlím jako nůž máslem. Zkoprněle jsme zírali na přeražený klandr. Muxín se otočil k Cas-kovi a klidně na něj pohlédl. Caska zblednul jako stěna, otočil se na patě a zmizel po schodišti, jako by tam nikdy nebyl.

„Ty vole, ze který jsi planety?“ zmohl na slovo Igor. „Vypadáš jako člověk, ale jsi golem, né?“

„Mám černý pás v karate,“ odušil Muxín a s hlasitým zapras-káním propnul zdeformované klouby.

„Muxínku, my na tebe budeme hodný, budeme tě brát na vycházky a budeme ti kupovat tureckej med a děvky, jo?“ lísal jsem se. „A ty nás za to budeš chránit, až nebudeme mít na útra-tu nebo se budeme pravdivě vyjadřovat o blbejch spoluobča-nech, jo?“

„Tak jo,“ řekl Muxín a zívnuł.

*

Politruk Šourek přecházel před lavicemi s brigádyrkou na-raženou na řepě. Ani s čepicí nebyl vyšší než kýbl. Měl prostoduchá prasečí očička, skobovitý nos a pořád se usmíval jako mentál. Dominantou jeho hlavy však byly uši. Velké a odstálé tvo-

---

řily přirozenou překážku pro velkou brigádírku, která by se snad jinak zarazila až o ten jeho hébl. Díky vizáži, ale hlavně pro jeho nezapomenutelné slovní projevy mu už kdysi dali posluchači přezdívku *Vagina auricularis* – Ušatá píča. Ta přezdívka byla nomen omen a vystihovala všechno.

Právě probíhalo PŠM. Politické školení mužstva bylo absurdní zaměstnání, při němž blb – nedoučený sedlář s dělnickou školou práce, říkal studentům medicíny, jak mají chápat svět a co si mají myslet. Podplukovník Šourek se pohupoval v kolenou a bodře hovořil o věcech, jež jsme slyšeli tisíckrát, jež pro nás byly bezobsažným socialistickým folklórem a které se musely říkat, jako se na Vánoce musely zpívat koledy.

Komunističtí politici měli svá oblíbená slovíčka. Jeden říkal zemedělci, jiný demografie a jeden slovenský soudruh říkal (na vlastní uši jsem to slyšel): „Súdružky a súdružkovja, čo nás ich tu sme.“

Šourek hýřil těmito obraty jako nikdo jiný, čímž udržoval naši pozornost, protože to byla ukrutánská legrace. Politruk bral vlny smíchu jako projevy zájmu, a o to víc se do těch blábolů pokládal.

Seděl jsem mezi Muxínem a Igorem, zuby zařaté do klubů ruky, abych se politrukovým verbálním výhřezům nechechtal nahlas. Právě se ke mně dostal papírek s úvahou, jak je možné, že Šourek může být taková píča. V očích mne zapálily slzy a říkal jsem si, že tohle varieté musí skončit průserem. Igor byl skloněný nad sešitem a čmáral na papír chlupatý kosočtverec s boltci a čárkou uprostřed. Tak tohle jsem zrovna teď vidět nepotřeboval. Bránice se mi nebezpečně zavlínila. Muxín vedle mne jen tlumeně hýkal do rukávu uniformy, oči zalité slzami. Po Husákově obrazu lezly

mouchy a dělaly mu stěhovavé pihy. Drcnul jsem loktem do Igora a upozornil ho na zamušeného mocnáře. Igorovi paralela došla, jen syknul, že jsem kokot, a skelně civěl do rohu, aby se nezačal řehtat. Šourek právě procítěně říkal, že když zemřel soudruh Gottwald, dostalo se hranické „akádě“ cti, že její frekventanti (slovo frekventanti mu dělalo potíže, takže to znělo jako trafikanti) pochodovali jako čestná jednotka za rakví dělnického prezidenta.

„Já jsem plakal, soudruzi, jako dítě,“ štkal pomalu ještě tenkrát. „A víte, proč jsem plakal?“ dorážel vlezlý politruk.

„Protože umřel Gottwald, že jo?“ zaznělo sarkasticky zezadu.

Prcek okamžitě zareagoval. „Jistě, soudruzi, to především, ale hlavně také proto, že jsem nesměl pochodovat, neboť jsem byl malý a ušatý,“ řekl upřímně a procítěně.

Rozpoutala se bouře kašle, smrkání a šoupání židlí. Cítil jsem, jak mi povolují svěrače močáku. „Sem se málem pochcal,“ zašeptal jsem. To už Muxín nevydržel, tloukl čelem do stolu a vydával vysoké hýkavé zvuky.

Ideologická masáž po přestávce pokračovala exhumací Husa, Žižky a také Koziny a věrných Chodů, jež politruk hodil do jednoho pytle se soudruhy pohraničníky a jejich chrabrými psy. Zdůraznil zlé, zdegenerované Habsburky, robotu, stávky textiláků a bosé děti dělníků se souchotinami. Jedno se mu muselo nechat – měl to dobře naučené, protože já jsem ty dětičky s modrýma nožkama a omrzlými lokýtky úplně viděl a bavit jsem se jako už dlouho ne.

U Fučíka se zdržel déle, protože Julda je Julda, a to se musí. Ovšem v knize *O zemi, kde zítra již znamená včera* píše Julius o vymoženostech, které v SSSR v jeho době stoprocentně neby-

ly, protože tam nebyly ani v sedmašedesátém, když jsme tudy s našima jeli autem na Krym – musím říct, že takovej svrab a neštovice jsem ještě neviděl, a to jsem byl předtím v Rumunsku! Takže jsem dospěl k názoru, že milý Julek nejspíš kecal. Se svým poznatkem jsem se svěřil klukům a chtěl jsem to Šourkovi předestříť jako vážnou hlodající pochybnost, ale kluci mi to nedovolili a do konce hodiny mi drželi ruce, abych se nemohl hlásit.

„Vo co, že teď vyrukuje s Rumcajsem, jak znárodnil Řáholec, a já se picnu,“ šeptal za mnou Zdenek Karl a už jsem zase nabíral. Bránice byla nastartovaná, stačilo málo. Na stole mi přistál lístek, na němž stálo: *Měl jsem kdysi velký šourek, ukous mi ho svině Mourek.* Lístek jsem posunul k Igorovi a jen jsem viděl, jak se mu opět rytmicky otřásají ramena jako šílenému swingaři stíženému choreou.

Zvázněl jsem, protože politruk začal mluvit o vyhlazení Lidic. Lidice a holokaust jsem nikdy nezlehčoval a fakt jsem nesnášel, když to dělal někdo jiný. Ostatní se také zklidnili. Jako pionýr jsem v dětství se stovkami dalších při výročí vyhlazení Lidic stál čestnou stráž u lidických hrobů a pozoroval, jak kolem mne omdlívají slabší povahy, které nevydržely půldenní martyrium na rozpálené ploše. Projevy a tyhle věci kolem Lidic jsem slyšel mockrát, takže jsem nečekal, že nám teď Šourek řekne něco převratně nového. To jsem se ovšem velmi mylil.

Politruk dramaticky drmolil mnohokrát omletý text: „Lidické děti byly nelidsky odtrženy od matek, matky byly zavlčeny do koncentračních táborů, kde jich většina zahynula, a muži byli postříleni u zdi Horákova statku. Kulkou nacistických vrahů zde zahynul: Vlastimil Horák, Jindřich Horák, Jan Horák, Evžen

Horák a další. Přežil pouze Josef Horák, který se ukryl v komíně, kde se zadusil!“

A to byl definitivní konec. Zavyl jsem a spadl ze židle. Na zemi jsem se svíjel smíchy bez ohledu na následky. Dostal jsem záchvat smíchu, který převzal vládu nad zdravým rozumem. Čím víc jsem se snažil přestat, tím víc jsem se smál. Ostatní se smáli taky, ale ne tolik a potom už se smáli mně, jak se zmítám po zemi jako kousnutej tarantulí, takže se pozornost politruka zákonitě upřela na mne. Konečně jsem se uklidnil a brunátný, připomočený a uslintaný jsem se vyškrábal na židli. Politruk mne zle probodával pohledem, který nevěstil nic dobrého. Čekal jsem, že si mne jako předsedu SSM zavolá o přestávce do kanclu a seřve mne, napomene nebo udělá kázání o tom, jak mám jít příkladem, ale nestalo se vůbec nic. Dál se usmíval, hlaholil a chytal mne stále za ruku blízko podpaží, což bylo velmi intimní a odporné.

Jestli se na to vykašlal, tak je dobrej a překvapil mě, pomyslel jsem si později a pustil to z hlavy. To jsem se ale šeredně spletl a už brzy jsem měl pochopit, že tihle lidé nezapomenou nikdy nic a ve správnou dobu použijí všechno, co na vás mají, jen aby vás dostali, kam potřebují.

*

Konec září byl sychravý – na rozcvičky v trenkách rozhodně. Upnuli jsme se k přísaze, kdy jsme po čtvrt roce měli vidět své blízké. Po přísaze jsme konečně měli mít dovoleno vyjít sami z kasáren a my se na tuhle banální samozřejmost těšili, jako se muklové těší na amnestii.

V politrukově kanceláři se topilo v kamnech (na našich cimirách se topit zatím nesmělo, protože ještě nebyla vojenská zima), takže tu bylo příjemně. Jinak byla v kamenných kasárnách zima jako v psírně.

„Soudruzi,“ spustil Šourek, „víte, co je to ASUT?“ Zatvářil se tajemně, jako by nám chtěl vyjevit tajemství svatého grálu. To slovo mi připomínalo jméno medvěda v sovětském cirkuse, ale po těch Lidicích jsem raději držel hubu. Lhostejně jsme s Igorem čekali, až z podplukovníka to velké tajemství vyleze.

„ASUT je, soudruzi, Armádní soutěž umělecké tvořivosti. Je potřeba založit uměleckou skupinu, která bude váš ročník reprezentovat v ústavním kole a možná postoupí i do kola posádkového. Před několika lety se desátník posluchač Krčma, působící před vojnou v souboru Lúcnica, probojoval s kozáčkem až do celarmádního finále, za což byl vyfotografován před bojovou zástavou a fotografie byla zaslána jeho rodičům do Trstenej.“

Pomyslel jsem si, že se v Trstenej nejspíš museli posrat radostí, a snažil jsem se funět kocovinou páchnoucí dech bokem. Na desce politrukova stolu se můj skřet svíjel smíchy a pištěl: „Tak páneček bude tančit kozáčka? Tos dopad, bejvalá ozdobo vodáckejch táborovejch ohňů!“

Den předtím byla zase chlastačka, na níž nám bratislavský dandy Jano Mojzes přispěl stokorunou (ocinko sú kultúrnym atašé v Grécku) a také nám vyjevil své sexuální preference: „Zoberiete muchu mäsiarku, len musíte dať pozor, aby ste ju nepomliaždili. Odtrhnete jej krídla, ľahnete si do vane na chrbát a len stoporený kokot necháte trčať z vody. Muchu dáte na žalud' a ona tam dupká nôžkami hore-dole ako po voľajakom ostrovčeku, a to je

naozaj bohovské. Keď sa urobíte a zadarí sa, mucha vystrelí s tým semenom hore ako Remek v požičanej rakete. Len škoda, že tuná máme iba sprchy.“

Mrknul jsem, co na to Igor. Tvářil se, jako by měl v hubě jedovatou stonožku. „Ty vole, eštěže nejsme z Bratislavy,“ vydechnul a spláchnul ten Mojzesův fujtajbl lokem vodky.

Podplukas nadšeně pokračoval: „Vyberete někoho a pokud možno i sami se zapojte do přípravy na ASUT. Za tímto účelem jste omluveni z výcviku a ti, co se ASUTu zúčastní, budou z výcviku omluveni až do soutěže. Ostatní posluchači dnes poběží v plynové masce šest kilometrů. Odchod!“ zavelel a vrátil se k *Rudému právu*, odkud vystříhoval články o boji s myšmi během sklizně zrna a připichoval si je na nástěnku, která zabírala polovinu stěny kanceláře a na níž byl patrný vývoj od vláčení přes setí až po extatický žňový orgasmus.

„Já se do ASUTu zapojím tak, že se nyní odeberu do kumbálu na smetáky a lehnu si na čisté hadry, a jestli tam nebudou, tak ulehnu na špinavý a schrupnu si,“ konstatoval Igor.

Rozhodně to byla spíše vidina ulejkvy z běhu, protože zrychlený přesun v masce byl fakt zručný, než touha umělecky tvořit, jež nám pomohla snadno přesvědčit harmonikáře Kopro z Jemnice a slušně mečícího zpěváka jihočeských odrhovaček Slávu Krejčího, aby s námi začali nacvičovat na vystoupení. Igor řekl, že bude organizátor, protože zpívat neumí, ale z výcviku se rozhodně hodlá ulejt.

Naladil jsem kytaru podle Koprovy harmoniky a začali jsme s nácvikem. Sovětská píseň *Barguzín* měla jednoduchou chytlavou melodii. Kdyby ji zpíval někdo jiný, snad by se dala i poslou-

chat, ale v našem podání to bylo pro muzikální ucho akustické trauma. Při hraní jsem totiž nebyl schopen oprostít se od zažitého country stylu a trumfoval jsem se s ječící Koprovou harmonikou. Do toho menšíkovsky mečel hospodským hlasem Sláva. Jelikož jsme produkovali nad armou, zastavil se občas někdo z kluků, jdoucích si sem pro cigára, případně smlsnout rohlík s kremžskou hořčicí, protože to bylo zhruba všechno, co v kvelbu dědek (kromě hektolitrů pitralonu) měl.

Muxín nás chvílku poslouchal, pak zakroutil hlavou a řekl, že raději poběží v plynový masce až do Brna, jen když to už nikdy neuslyší. Na skok se zastavil i cynický zástupce velitele. Poslouchal, pokuřoval a nakonec řekl, že by se vsadil, že slyší *Na břehu Blanice* štrejchnutou *Bednou od whisky*, ale zpívanou rusky. „Už vám chybí jen chromej slepec s flašinetem a vopící a je to hotový,“ konstatoval zděšeně.

„To nic není,“ řekl suše Igor. „Vzhledem k tomu, že je na vás na první pohled patrný, že jste estét, nechte si od Mojzese vyprávět o masařkách, a to budete teprve zírat. S tím kdyby Jano vystoupil na ASUTu, tak by na to komise do smrti nezapomněla a možná by se dostal i do moskevského finále, protože tam si na práci se zvířatama potrpěj.“ Zástupce pochybovačně zavrtěl hlavou, ale Igor v něm probudil zvědavost, takže se vydal hledat Mojzese.

Cvičili jsme pilně místo výcviku, a přišli jsme tím pádem o kopání „tankovej pasce“ pod velením doopravdického majora tankového vojska z Žižkových kasáren. Údajně to byla velká prdel, protože chudák to bral na rozdíl od posluchačů nesmírně vážně a řval na kluky tak, že ke konci zaměstnání už jen sípal. Druhá četa totiž po celodenní usilovné práci vyhloubila jamku, kam by

se neschovala ani „říť moje staré mamy“, jak to zhodnotil onen čistokrevný tankán. Zato slavili pozoruhodný úspěch v drezůře zajatého skokana zeleného, který ke konci zaměstnání za mouchu pěkně skákal přes polní lopatku.

Konečně nám dovolili topit v kamnech (půlka roty ležela na marodce), přestože nebyl ještě vojenský zimní čas. S tímhle zimním a letním časem to bylo taky zajímavé. Venku mohl padat sníh jako na Aljašce, ale my jsme si nemohli vzít kabát, protože ještě nebyl čas na zimní strůj. Naopak při teplých jarních dnech jsme se pařili jako debilové v kabátech s chlupatým límcem a ušankách, protože ještě nebyl letní čas. V souvislosti s tím mne napadla roztomilá paralela s letními a zimními alkoholy, a tak jsme později vždy na jaře a na podzim v restauraci v Přední Třebši vyhlášovali aktuální seznam povolených a zakázaných nápojů. Jen pivo jsme museli na základě svazácké petice později povolit celoročně.

„Michale, jsi na řadě – jdeš pro uhlí,“ řekl mi velitel světnice Jirka Vráb.

Tenhle moment jsem oddaloval, jak jen to šlo, protože jestli jsem se něčeho bál, byli to pavouci, a jak jsem slyšel, v temném kasárenském sklepě byli pavouci ojoj.

„Jo a vem si sekeru,“ dodal.

„Na co sekeru?“ divil jsem se.

„Jen si ji vezmi, vole, protože až uvidíš dole ty pavouky, tak pochopíš.“

Udělal se mi šoufl. Tak to se asi poseru, protože pavouky prostě nemůžu, pomyslel jsem si.

„Bolí mě v kříži, dojděte tam některé místo mě. Za sparty, jo?“ řekl jsem ležérně.

„Kludne tam dobehnem aj bez tých spárt,“ nabídnul se Vilík za to, že si jeho noční pláč nechávám pro sebe.

„Vilíku drahej, to bys pro mě udělal? Jsi kámoš a já ti slibuji, že už nikdy nebudu říkat, že Jánošík byl teplej a že jeho horní chlupci byli jen banda buzerantů, která zdrhla do hory, aby tam mohli smilnit.“

„To bych čoveče nikdy neřek, že se zrovna ty bojíš pavoučků,“ ševalil Verner, jako když medu ukapává. Po chvíli se řeč stočila jinam, takže jsem pavouky pustil z hlavy.

První obrovskou pavoučí bestii jsem našel večer v krabičce s mýdlem. V téhle partě člověk nesměl ukázat slabost. Potom jsem pavouky nacházel úplně všude: ve skříňce, po kapsách, pod dekou, v čepici, za límcem, a hlavně v jídle. Kdybych věděl, kdo to dělá, dal bych mu do držky. Ale nejspíš to s gustem dělali všichni. Brzy jsem začal mít příznaky chronického stresu. Nejedl jsem, nespal. Báł jsem se vzít cokoliv do ruky, potil jsem se a bušilo mi srdce. Dokonce jsem uvažoval, že s tím půjdu za velitelem. To jsem ale rychle zavrhnul, protože punc bonzáka by byl mnohem horší než ty chlupatý obludy v puse.

„S tím se musí něco udělat,“ pravil jednoho dne Igor Kégl rezolutně, „nebo tě ty debilové těma pavoukama umořej. Musíš se naučit mít pavouky rád a ukázat to těm kokotům, jinak to nevidím. Pro začátek postačí, že ti je přestanu všude možně cpát já sám, a hned pak začneme s nácvikem!“

Nejdřív jsem se opatrně přiblížil k mrtvému, malému pavoučkovi, potom jsem do něj zhnuseně strkal dřívkem, pak to samé s větším pavoukem a nakonec s opravdovými masáky. Po týdnu jsem se dokázal přimět, abych sáhnul na velkého

mrtvého chlupatce, aniž by to se mnou seklo. Potom přišly na řadu živé potvory, po dalším týdnu jsem byl schopen bez omdlení sáhnout na malého živého pavoučka a za měsíc jsem to zvládl s velkým monstrem. Taky jsem zjistil, že pavouci se mne bojí víc než já jich a že mají hebké kožíšky a mnoho chytřích očiček.

O dva roky později publikoval přední světový psychiatr prof. Masterson, M.D., z Mayo Clinic v Rochesteru v Minnesotě v prestižním časopise *American Psychiatry* revoluční studii o desenzibilizační léčbě fobií postupnou expozicí spouštěčům. Bylo dobře, že jsme to s Igorem díky železné oponě nevěděli, protože by nás nejspíš jeblo!

Když jsem příště našel v kapesníku pomačkaného pavouka, vzal jsem ho klidně do ruky (škrabkal mne nohama do dlaně, z čehož jsem se málem posral) a vyhodil z okna. Kluci mne se zájmem sledovali a pak mi uznale zatleskali. A bylo po ptákách.

„Fakticky jsi mi strašně pomohl,“ děkoval jsem Igorovi dojatě, „a protože nejsem nevděčná svině, rozhodnul jsem se, že se ti odvděčím a naučím tě konečně smrkat do kapesníku a zavazovat si tkaničky na kličku, ať na vycházce neděláš ostudu armáde a jmenovitě soudruhu ministru Džúrovi, ačkoliv ten se to prej taky naučil až jako plukovník.“

Igor mne začal kopat do zadku a honit po buzeráku. U toho křičel, že mu soudruh Džúr může vylízat prdel, když nás nechává v takový barabizně, a ať si to zkusí sám, něco se naučit, když jsme tu namačkaný jako sardinky. Tak nás zastihl velitel ročníku pplk. Rudek, zachmuřený oficír, který vypadal, že ho sere celý svět, a my obzvlášť. Jen na nás zavrčel a nijak

---

...CO TA ZMIJE V TROUBĚ... CO SI TO NA MNĚ TESTUJETE !!!

KUCHYŇ

MADON

nekomentoval to, co musel slyšet. Dost možná, že ho soudruh ministr sral taky.

*

Zástupce velitele nám právě říkal, že už zažil několik ročníků a my že jsem fakt silný kusy, ovšem Mojzes že je úchylný čuně a patřil by zastřelit, s čímž jsme s Igorem bezvýhradně souhlasili.

Vtom vzduch proříznul hvizd píšťalky, svolávající nás k okamžitému nástupu na buzerplacu. Velitel Rudek kulhavě přecházel před námi, evidentně vytočený na nejvyšší míru.

„Soudruzi,“ spustil, jako když odsekává led. „Dnes ráno došlo k odpornému a neslýchanému incidentu. Soudruh četař Caska našel na WC brigadýrku, do které někdo vykonal velkou potřebu.“

Mezi námi to pobaveně zašumělo. Rudek pokračoval: „Nejenže někteří starší posluchači prodávají ocelová péra z dýnka čepice do hodinářství, ježto se jedná o prvotřídní švýcarskou hodinářskou ocel, kterou dovážíme za valuty. Ale teď ještě – což je vrchol všeho – někdo z vás nasral do brigadýrky! Kdo to byl?“ Zařval jako tur. „Okamžitě krok vpřed!“

Rozhostilo se hrobové ticho, jen ptáci občas pískli a ze starého náměstí bylo slyšet vzdálený zvuk zvonu. Rudek přejížděl naše řady zkoumavým pohledem. „Jestli se pachatel okamžitě nepřihlásí, bez milosti zarazím v sobotu po přísaze vycházky celé rotě. Žádný pivo, žádný ženský!“

Rudek dobře věděl, kde jsme zranitelní. Na přísahu přijedou rodiče a holky, které někteří kluci neviděli od nástupu do Hradce. Pomyšlení na to, že bychom je viděli jen na dálku při ima-

trikulaci a přísaze, nás úplně drtilo. Po chvíli tíživého ticha se náhle přihlásil Igor. Překvapeně jsem se na něj podíval. Tak to si chlapec zavařil. Hanobení uniformy je těžký přečin, za to bude basa.

„Takže vojín posluchač Kégl,“ zasyčel velitel. „To jsem si mohl myslet, že to bude někdo ze známých firem. Furt loudíte známky, vojenská disciplína žádná, a nakonec samejma roupama serete do čepice,“ řval Rudek, až se třásla okna.

„Soudruhu podplukovníku, dovolte mi promluvit,“ přerušil ho Igor.

„Mluvte, Kégl,“ ucedil velitel ročníku.

„Nehlásím se proto, že jsem to udělal, já mám věcnou připomínku,“ řekl klidně Igor.

„Jakou máte zase připomínku, Kégl?! Furt s těma vašima věčnejma blbejma připomínkami taky!“

„Soudruhu veliteli, zákl. řád 1–1. říká, že kolektivní tresty vojáků jsou nepřijatelné, a pokud nelze vypátrat viníka, nelze trestat celé mužstvo.“

„Tohle není žádný kolektivní trest, Kégl,“ vyrazil ze sebe vztekle Rudek, „kolektivní trest je třeba...“ Bezradně se odmlčel v marné snaze najít vhodný příklad.

„Třeba kolektivizace?“ řekl vzadu bodrý Hanák Zlámal, zvaný Plejboj.

Velitelovy oči metaly blesky, pusa se mu křivila a třásl se hlas, když nám oznámil, že až do doby, než se pachatel přizná, nařizuje v době osobního volna pořadovou přípravu. Potom se otočil na podpatku a odešel. Zástupce nám řekl, že takhle rozhozeného starýho ještě neviděl a že jsme si zavařili.

Na rotě panovala ponurá nálada, protože představa kontaktu s blízkými přes železný plot byla deprimující. Pořadovka každou volnou chvíli nám taky brzo lezla na nervy. Když se navíc nechal velitel slyšet, že pokud se přestupník (ten vůl fakt řekl přestupník) dobrovolně přihlásí, upustí od potrestání, bylo jasné, že dotyčný určitě vyměkne. Ukázalo se, že tím nešťastníkem byl Verner z naší cimry, který tvrdil, že se po medicíně stane krmičem hrochů v safari ve Dvoře Králové, kterážto historka mu později stačila k balení holek po celou dobu studií, neboť jej markantně vyčleňovala z šedi ostatních mediků, kteří chtěli po škole být jen prostými lékaři. Přes velitelem proklamovanou beztrestnost Verner vyfasoval týden natvrdo v posádkové věznici v Žižkových kasárnách.

„Byla to bohem seslaná lekce, abysme si navěky pamatovali, že se žádný gumě nedá věřit,“ konstatoval Muxín večer u flašky. „Verner to sice odsral, ale my teď víme, že je třeba za všech okolností zatloukat a nikdy neskočit na špek a gumácký sliby!“

Jako první si měl tuhle zásadní vojenskou poučku v praxi ověřit Vráb, který byl lídrem ročníku v zavádění zakázaných věcí. Jako první si nechal poslat civil, který ukryl v igelitovém pytli v rezervoáru na záchodě a po večerce se vykrádal dírou v plotě, aby se, byť trochu navlhlý, svobodně prošel Hradcem. Nad ránem se vracel stejnou cestou a na zvědavé dotazy Jana Mojzese „Či si si dnes vonku riadne zatrtkal?“, odpovídal Jiří pouze tajemným úsměvem Mony Lisy, což přivádělo zvědavého a nadržného Mojzese k šílenství.

Velitel Rudek trpěl nespavostí. Sužovaly ho bolesti pravé nohy, které měl od zranění na vojenském cvičení. To ho odsunulo od bojového útvaru k vojenským medikům, jimž nerozuměl

a kteří mu šli neuvěřitelně na nervy svými intelektuálními postoji a požadavky, jež mu připadaly malicherné a nevojenké. Při chůzi by mu pomohla hůl, ale na to musel zapomenout, protože kdyby se jednou objevil s holí, byl by ze zdravotních důvodů do měsíce v civilu.

Byly tři ráno, když ho zase vzbudila hlodavá bolest v pravém hleznu. Rozmrzele rozsvítil lampičku a zamžoural na budík. Tři ráno – prokristapána. Vstal a za pomoci hole, kterou doma tajně používal, se postavil u postele. S bolestivou grimasou v obličeji se odpajdal do kuchyně, kde si uvařil šálek kávy. Pomalu se obléknul do uniformy a vyšel před dům. Až tady si uvědomil, že je sobota. Vztekle se otočil a chtěl se vrátit, když na zastávku přijel první trolejbus. Rozmyslel si to a nastoupil. Do kasáren dorazil krátce před čtvrtou. Tiše prošel kolem dřímajícího civilního strážného. Kysele se ušklíbnul a trpce si uvědomil, že k obsazení kasáren by nepříteli stačila četa parašutistů. A tak je to v naší armádě se vším, pomyslel si.

Rudek tentokrát nešel rovnou do své kanceláře ve druhém patře, ale vydal se přes nástupiště k ústavní knihovně. Podvědomě tak oddaloval moment, kdy bude muset začít bolestivě vystupovat po schodech. Se šklebem v obličeji se šoural svítáním jako hrabě de Peyrac.

Za knihovnou se nacházela naše oblíbená díra v plotě, skrytá za neudržovanými keři. Vráb se rozhlédl prázdnou ulicí a protáhnul se otvorem mezi železnými tyčemi nenápadně jako lasička. Jako na potvoru se vynořil z křovin vedle volejbalového hřiště přesně ve chvíli, kdy se za blízkým rohem pajdavě vynořil podplukovník Rudek.

„Stůjte, člověče Vráb,“ vyrazil ze sebe velitel mluvnický klenot, nad nímž by zajásalo srdce každého sběratele jazykových paskvilů. „Co tu sakra děláte?!“

Vráb byl lehce opilý, takže na něj leknutí dolehlo se zpožděním. V džínách a džínové bundě, v italské košili a mokasínech téže provenience by se spíš hodil do ulic probouzejícího se Říma než na pustý dvůr kasáren. Úlekem přivřel oči v naději, že až je otevře, bude nástupiště zase prázdné. Hlavou mu letěly myšlenky, jak z téhle situace ven. Potom dostal nápad, dostatečně drzý na to, aby mohl vyjít. Nechal oči přivřené, takže mezi řasami viděl jen siluetu velitele. Předpažil zvolna ruce a beze slova se vydal kolem Rudka přes buzerák. Vstoupil do vrat naší budovy a začal stoupat do druhého patra. Přestože kráčel zvolna, šel s jistotou typickou pro somnambuly a pajdajícího Rudka nechal za sebou. Jakmile Vráb zmizel za vraty, tryskem vyběhnul dvě patra, jež ho dělila od ložnice číslo 77. Po cestě ze sebe strhával civil, takže před ložnicí měl na sobě už jen slipy a ponožky. Svlečené věci ještě rychle ukryl v úklidové místnosti. Vklouznul do ložnice a zajel pod tlustou vojenskou deku. Než velitel rozrazil dveře ložnice, stačil si Jirka ještě rychle promnout tváře, aby je měl „zrůžovělé spaním“.

Ve chvíli, kdy velitel ročníku vrazil na pokoj 77, ležel Vráb uvolněně na lůžku zamotaný v kousavé pokrývce a s andělským výrazem zhluboka oddychoval. Rudkova ruka nekompromisně vklouzla pod deku ve snaze uchopit Vrába za límec džísky, ale k jeho překvapení nahmatala jen řídký porost chlupů na jeho nahé hrudi, na což Vráb zareagoval bolestným zasyknutím a rozespale překvapeným pohledem.

„Jak to, že jste byl venku v civilu?“ zasyčel mu Rudek do tváře.

„Jak venku, v civilu?“ opáčil Vráb s nejvyšší možnou mírou překvapení.

Rozhovor, který potom krátce probíhal šepem na naší ložnici, by se hodil jako vyvrcholení absurdního dramatu. Jirka nevyměknul a zatloukal tak dlouho, dokud Rudek bezmocně neodešel, bouchnuv při odchodu hlasitě dveřmi, aby nás alespoň všechny probudil.

*

Naše vojenská přísaha byla socialisticky exaltovaná kýčovitá fraška. V Hradci na Střeláku jsme korporativně zařvali „tak přísaháme“ a touto trapárnou jsme byli zároveň imatrikulováni jako studenti lékařské fakulty Karlovy univerzity (bizarnější kompilát si lze těžko představit), zatímco naši civilní kolegové si k naší závisti tuto slavnostní chvíli vychutnali v aule staroslavného Karolina v Praze.

Konečně nastalo odpoledne po slavnostním aktu, kdy jsme mohli opustit kasárna a do večerky jsme měli volno. Matky slzely, otcové v nepadnoucích kvádrech nervózně kouřili a cpali klukům do kapes bankovky a cigára. V davu před kasárnami jsem dokonce zahlédl dívku ve východoslovenském kroji a s ní Vilíka Chabu, naparujícího se uprostřed rodinné klaky, jež se mu klaněla jako uherskému bánovi.

Seděli jsme s rodiči u tety Ireny s majorem Matouškem, který si užíval ovací za údajnou protekci u přijímaček, a hovor vážnul. Bez uniformy byl menší a ošuntělý. Major tetu zatím „vyvedl“ jen

na jednu zahrádkářskou schůzi, která měla daleko do galaakcí, jež očekávala.

Odpoledne se táhlo jako školení z marxismu-leninismu a já byl rád, když se rodiče rozloučili a odjeli. Najednou jsme si neměli co říct. Na návrat do kasáren bylo brzo. Bloumal jsem uličkami kolem starého náměstí, nohy zvyklé po dlouhé týdny na kanady nyní v polobotkách podivně lehké. Mé kroky neomylně vedly do hospody Na Hradě, kde jsem si chtěl dát nějaké to pivo a počkat do večerky, protože do Vrbenek jsem se nehodlal vrátit ani o minutu dřív, než bude nutné.

V rohu restaurace seděl Muxín a slyšel jsem, jak zrovna říká Vrábovi: „Byl jsem rád, že už jeli do prdele. Těšil jsem se na ně, a najednou jako bysme byli cizí. Furt mleli něco vo nějakých posranejch tetách a tak. Já jsem jim chtěl říct, jak byl přijímač drsnej, a voni na mě koukali, jako když kecám... A hele Michal,“ zvolal radostně, když mne uviděl, „pocem ty kluku jeden svazáčká, dáme si zrzouna, ať se nám líp vrací do lágru!“

„Kurva kde je ten pingl s pivem?“ držkoval Vráb. „To je doba, že by vyrost krápník. Voni na ministerstvu obrany dobře věděli, proč před pár rokama zrušili kadetský kordíky. Já bych ho popohnal,“ číli se.

„Aké kordíky, pekne prosím?“ ozvalo se ode dveří, odkud se k nám hrnul Laco Vladovič.

„Tys byl ve službě, když nám o nich vykládal jeden bezvadnej přesluhující plukas. Ještě nedávno nosili studenti vojenský medicíny k uniformě malý kordíky. Museli je ale zakázat, protože když byli posluchači vožralí nebo je někdo nasral, tak je zhusta používali. Zrovna prej tady Na Hradě usekli pinglovi ucho, když je chtěl při placení natáhnout.“

„Ááá, už se nám to nese,“ vítal Vráb číšníka s věnci piv. „Nechte nám to tady všechno a běžte pro další. Hrňte nám to sem pod tlakem, pište to hráběma a buďte rád, že máte ještě obě uši – loudo!“ houknul na šokovaného číšníka.

Během hodiny připomínala hospoda důstojnický klub. Za chvíli se začali civilové zvedat, a když Vráb spustil na známou fašounskou melodii bohatýrským hlasem: „Když mě brali do wehrmachtu, sedmnáct mi bylo let,“ a začal se shánět po písťale a bubínku, zmizeli rychle i poslední normální hosti.

„Hoši, hoši, zklidněte se, prosím,“ prosil úpěnlivě vrchní.

„Sám se zklidni, jídlonoši, a upaluj pro pivo, nebo ti tady uděláme takový bojový rozdělení, že budeš ještě s láskou vzpomínat na kordíky,“ zařval na něj posluchač Hodr, zvící dvou metrů, známý svýma potnýma nohama a rovněž tím, že při krevních odběrech padá na sestry a šmátrá jim po kozách.

Než stačil někdo zavolat lítačku, přiblížila se naštěstí doba večerky, takže jsme zaplatili (rozhodně alespoň někteří) a vypadli. Šli jsme parkem ke kasárnám, intenzivně jsme vnímali jeden druhého a cítili jsem pocit extrémní sounáležitosti.

*

Při studiu anatomie se zapotíte jako při fyzické práci. Budete zažívat pocity beznaděje nad množstvím látky a na druhou stranu i orgastické pocity při úspěšném zvládnutí obtížné kapitoly,“ hlaholil z katedry doc. Kmínek, CSc., až se mu třásl tučný podbradek.

„Leda bych si drandil frantu nad lebkou,“ poznamenal Hodr.

Seděli jsme v aule ve třetí lavici odspoda, Muxín, Igor a já vedle sebe – jak jinak. Měl jsem sváteční pocit. Stupňovitě se svažující posluchárna lékařské fakulty v Hradci byla kusem historie vojenské medicíny a to, že jsem v ní seděl i já, bylo provázeno extatickým pocitem, který člověk mívá v chrámech nebo při kataklyzmatických přírodních katastrofách. Cívěli jsme na projekční plochu, kde se objevila z blány promítaná skupina svalů předloktí, pokud se té čmáranici tak dalo říkat, protože zrovna tak by mohl někdo tvrdit, že jde o skicu přívozu přes Váh u Humenného. Čmáranice na blánách byly plné nic neříkajících zkratek, a jelikož lékařskou latinu jsme se teprve učili, nezbývalo nic jiného, než se to naučit zpaměti, jak je na medině odjakživa zvykem.

Na cimře jsme se učit nesměli a ani se to vedle devíti spolunocležníků nedalo. Vzal jsem si tedy anatomický atlas Sinělnikova, čtyřkilovou anatomii Borovanského, poznámky z přednášek a odvěkl jsem to přes půl kasáren na učebnu, abych kurva zjistil, že jsem si nevzal tužku a cigára. Když jsem se dvakrát vrátil a už jsem měl všechno, zasednul jsem do lavice na učebně, kde nade mnou blikala zářivka jako blbá. Byl jsem (jako ostatně všichni) upnutý v uniformě, takže mne košile a kravata škrtily u krku jako svině a sako dřelo v podpaží. Několikrát za hodinu nás přišel zkontrolovat dozorčí důstojník, pomalým krokem procházel po staré prkenné podlaze mezi lavicemi, a aby toho nebylo málo, kanady mu při každém kroku vrzaly – vrz, vrz, vrz – a šňůry s písťalou a patronami do sebe narážely – cink, cink, cink.

Snažil jsem se pochopit, co je to *musculus flexor digitorum superficialis* a *musculus pronator teres*, a přesně jak říkal docent Kmínek, začínal jsem propadat zoufalství a panice, protože mi

---

definitivně došlo, že tohle se nemůžu nikdy naučit, natož z toho udělat zkoušku. Orgastické pocity jsem z toho neměl žádné. Vzpomněl jsem si na docenta a řekl si, že nás asi každého rajcuje něco jiného, ale proti gustu žádná dišputát. Cítil jsem, jak se mi úzkostí zvedl žaludek a krk mi spálily kyselé žaludeční šťávy. Zvedl jsem se a vyšel ven k popelníku. Zapálil jsem si a uvažoval, že to celý vzdám. Potom jsem si uvědomil, že už mám po přísaze, takže jsem normální základák (první dva roky školy jsme kroutili regulérní dvouletou základní vojenskou službu), a pokud to zapíchnu, budu muset dosloužit u nějakýho prima bojovýho útvaru třeba v Trebišově a není vůbec jistý, že jako lapiduch na ošetřovně. Taky můžu frčet na dva roky k bigošům do Boru u Tachova, poslední štace před sebevraždou – větší prdel světa než Tachovsko jsem si neuměl představit, přestože jsem tam nikdy nebyl. Rezignovaně jsem pokrčil rameny a chtěl se vrátit k anatomii, když přišel Láďa Panuška, který už medinu zkoušel v Praze a nepřelezl právě přes anču.

„To je ještě hovno – svaly předloktí a ruky jsou brnkačka. Skalní kost se všema cévama a nervama anebo mozkový dráhy, to bude teprve síla,“ zajebával potměšile – měl náskok, tak se holt vysíral.

Mrknul jsem na zápěstí – byly dvě hodiny ráno a na učebně nás zbylo už jen pár. Pro dnešek jsem toho měl plný zuby. Zabalil jsem to a šel na rotu. Přestože jsem byl unavený až k smrti, nemohl jsem usnout. Taky mne rušily Vilíkovy vzlyky.

Když jsem se ráno vrátil ze snídane, našel jsem na posteli krabici s lidskými kostmi, zuby a lebkou a taky skalpel, pinzety a další pitevní nástroje, jejichž jména jsem neznal. Vráb seděl na kavalci a míchal si kafe klíční kostí. Verner s Chabou cvrnkali lidské zuby

do mezery v podlaze jako kluci na jaře kuličky – prostě idylka. Kamna v koutě cimry byla rozpálená do červena a sálalo z nich příjemné teplo. Pohoda, skoro domov.

„Tak co anatomický orgasmy?“ zeptal se Vráb. „Je to nářez, co? Je na to jeden přesnej vtíp: Řekli studentům, aby se naučili nazpaměť telefonní seznam – budoucí inženýr se zeptal: Proč?! A medik se zeptal: Do kdy?“

„Tak to sedí,“ přitakal jsem. „Ještě ten debil Panuška. Srazil jsem se s ním večer u popelníku a vysíral se, že prej tohle je prd, protože to, co nás čeká, bude teprve síla.“

„Jo, von je vůbec nějakej chytřej. Všechno ví a zná, protože má dva semestry anatomie v Praze,“ zavrčel Verner.

Vilík dojedl rybičky a zjevně přemýšlel, kam se zbylým olejem. Pak ho uvážlivě nalil na lopatku uhlí a šoupl to do kamen. V kamnech to blaflo, až poskočil tál.

„Joj, to bolo dobré, čo?“ zaradoval se infantilně Vilík. „Viete, aký by to bol ohník, keby sme šmarili do pece rybičky v pixle? To by bol fajer. Chalani z vedľajšej cimry by sa pocikali od strachu, čo poviete?“

To nás ovšem zaujalo převelice.

„Ve sklepě je koks,“ uvažoval Verner. „Kdybysme voheň trochu poškádlili koksem a pak bysme tam šoupli pár konzerv – vosum, počítám, by bylo akorát. Plotnu zatížíme uhlákem a rouru podržíme smetákem, aby nám to nepšouklo zpátky. Vedle to tam klukům pěkně pufne, a protože tam bydlí brouk Pytlík Panuška, bude jedinečně správný, když to uděláme neprodleně.“

Požár nastal ve vedlejší světnici poté, co roura od kamen vylétla až k protější zdi a zášleh, připomínající výstřel z kaťuše, zapálil

čtyři kavalce a část podlahy. Jen šťastnou náhodou došlo pouze k drobným popáleninám u dvou posluchačů, kteří se v první chvíli domnívali, že na Vrbenského kasárna zaútočily napalmem Spojené státy. Velitel světlice Panuška odešel krátce předtím na chodbu kouřit, protože kouřil neustále. Přivolaní požárníci uzavřeli mimořádnou událost jako vznícení sazí kvůli nedodržení termínu údržby komínů, za což měl velitel Rudek finanční postih. Verner spokojeně konstatoval, že to je boží trest za basu, kterou vyfasoval za neuvážené srání do brigády, přestože měl být exkulován. Vilík Chaba, iniciátor celé té pyromanské akce, se několik dní hřál na výsluní popularity. K realizaci jím doporučené varianty s tekutým mýdlem však již naštěstí nedošlo.

*

Otráveně jsem zíral na vojenskou speciálku a cítil jsem se frustrovaný skutečností, že celou sobotu zabijeme „cvičením na mapách“ s topografem plukovníkem Mikolajem, místo abychom se drtili svaly břicha a pánevního dna, z nichž budeme na pondělním praktiku z anatomie nemilosrdně zkoušeni. Zepředu k nám zalétala slova jako linie Regensburg-Pasov, padesátá sedmá americká obrněná divize, tanková pasca, kóta 527 a jiné píčoviny a dále pokyny, jakou barvou se mají zakreslovat jednotlivé linie a symboly pro hnízda raněných, rozvinuté polní nemocnice a odsunové trasy.

Bylo zvláštní, jaký korporativní odpor v nás tyhle věci vzbuzovaly, přestože patřily k profesi vojenského doktora stejně jako odborné medicínské znalosti. Možná to bylo tím, že jsme se

ani trošku netěšili na údajně nevyhnutelný ozbrojený konflikt, na nějž jsme byli, i přes všechny mírové proklamace, připravováni. Bojový duch a hrdost nad naší případnou účastí ve válce byly pocity, jež nám kupodivu byly galakticky vzdáleny. Daleko víc jsme se zajímali o to, kam v Hradci chodí děvky a kde bychom se mohli na vycházce lacino ožrat, což ovšem bylo důvodem hlubokých vrásek na jinak jasných a neadekvátně optimistických politrických čelech.

Z rohů mapy jsem neuroticky ožmouluval kousky papíru a dělal jsem z nich malé kuličky, jimiž jsem se snažil strefit Igorovi do nosu. Poté, co jsem Igora strefil do oka, otočil se ke mně a zavrčel na protest proti mé inteligentní zábavě. Krátký moment, kdy na mne cenil svůj dokonalý chrup, mi stačil k tomu, abych mu další žmolek cvrknul s neomylnou přesností do úst, za což mne neprodleně praštil pěstí do stehna, až jsem, k plukovníkovu pohoršení, nahlas vyjeknul.

„Jestli něco máte, tak se zahlašte a řekněte to všem,“ pronesl vyučující podrážděně.

„Prosím, pane učiteli, žák Kégl mne bije do nohy,“ šeptal jsem do lavice, zalykaje se smíchem, k němuž se Igor ihned přidal, skloněn za zády Jirky Mareše.

„Ty seš ale kus kokota,“ špitnul Igor. „Mrkni na tu mapu – za chvíli z ní užmoulaš kolečko. Jsem zvědav, co řekneš Mikolajovi, až ji budeš odevzdávat.“

„No co?“ opáčil jsem. „Řeknu, že tu jsou veliký mapožravý kasárenský myši.“

„Pssst,“ okřiknul nás zepředu Jirka Mareš, který mne teď chvíli neměl rád, protože jsem mu ukradnul ešus, jenž ovšem někdo

předtím z velké polní zcizil mně. Svůj zločin jsem sice statečně zatloukal, ale když si někdo podle vyryje jméno na dno ešusu centimetrovými písmeny, tak je pak každé zatloukání těžké.

„Aby ses taky neposral, Vorošilove!“ syknul na Mareše Igor a píchнул ho kružítkem mezi lopatky se slovy: „Očkování proti vzteklině.“

„Pomóct vraždááá! I ty, Brute?“ zařval Jirka Mareš, načež ho plukovník Mikolaj postavil do haptáku a k naší škodolibé radosti ho seřval, že dnes od začátku vyrušuje. U toho jsme s Igorem farizejsky a svatouškovsky pokyvovali hlavami, že nám dvěma to také vadí a že jsme rádi, že už ho konečně někdo umravnil.

„Jste normální kurvy proradný,“ ucedil Jirka přes rameno po chvíli, když se domníval, že se na něj plukovník nekouká, ale ten si Mareše bedlivě hlídal bdělým topografickým okem, takže dobře viděl, jak na nás Mareš dotírá a opět vyrušuje, a chudáka definitivně vykázal ze zaměstnání.

„Když je zlo potrestáno, svět se zdá hned veselejší,“ notovali jsme si s Igorem a já se zeptal, proč si rovná pastelky vždy ve stejném pořadí jako nějakéj neurotickej magor?

„Neurotickej magor, co žmoulá rohy mapám, seš ledy ty, vole,“ kontroval Igor. „Já jsem jen normálně barvoslepej jako pes. A nevěřil bys, jakou práci mi dalo naučit se z paměti tabulky barev, abych v Úvéence prošel na očním.“

„Takže až někomu prořízneš tračník, nepoznáš, jestli mu tečou hovna, nebo krev,“ řekl jsem pobaveně. „Buď psychiatrem – ti rozumí všemu a neřeší nic, kdežto chirurgové nevěděj nic a řeší všechno.“ Svěřil jsem se Igorovi, že jsem při prohlídce zatloukal obligátní severočeské astma, protože u nás v Sudetech se astma

od zprovoznění uhelných elektráren nepovažuje za nemoc, ale za protisocialistickou provokaci. Mezitím jsem Igorovi pomíchal pastelky, takže měl sice správně zakreslené značky, ale pokaždé jinou barvou, a jeho mapa ve finále připomínala zeď koleje v Berkeley v šedesátých letech po lysergovém tripu. Na konci hodiny jsem mu dal při odevzdávání map s gestem granda přednost, a zatímco na něj plukovník Mikolaj řval jako na knechta, já jsem nenápadně odevzdal svůj výtvarný počín, jenž svými okraji připomínal vambereckou krajku. Když jsem vesele opouštěl učebnu, spatřil však jsem Igora v důvěrném rozhovoru s Marešem, což nevěstilo nic dobrého.

„Můžete mi kurva, Kunc, vysvětlit, co má znamenat zase tohle?“ ječel na mne Rudek a mával telegramem od matky, v němž stálo: *Prádlo na vyprání posílej bez lidských kostí a zubů! Matka.* Jediný pohled na svatouškovsky civějícího Igora mi stačil, abych pochopil, kdo je původcem mého dalšího průseru v řadě.

„Už mi volal náčelník ústavu, máte k němu hned přijít, taky krajskej ředitel pošty a policajti,“ rozčiloval se Rudek. „Mám deset měsíců do penze a rád bych je ve zdraví přečkal, tak na to laskavě myslíte a nerozesílejte po vlastech českých lidský vostatky, protože bych šel nerad do důchodu jako mrzák po mrtvici a s váma mě tutově klepne pepka, Kunc! A pokud si myslíte, že máte skrze SSM nějaký pardón, tak to se, Kunc, šeredně mejlíte, protože já si na vás dám takovýho bacha, že jste to v životě neviděl, protože já vás budu, Kunc, kontrolovat i při sraní. Zlatý bigoš v Žatci.“ Na chvíli se odmlčel při vzpomínce na idylu u motostřelců, kde bylo šedesát procent recidivistů. „Dejte si odchod do Nových kasáren k náčelníkovi ústavu a doufám, že vám zarazí mandle až do zadku.“

Igor s Marešákem nemuseli nic vysvětlovat, protože bylo jasné, co se stalo. Pláště z pitevny jsem posílal vyprat domů, protože erární prádelna zapírala pláště tak strašně, že jsme v nich vypadali jako řezníci z nuceného výseku. Chlapce napadlo, že by nebylo špatné přihodit do balíku pár zubů a menších kostí, jež jsme měli k dispozici ve velkých papírových krabicích na učebnách a jež jsme často nosili po kapsách, abychom se naučili poznávat drobné kosti i po hmatu.

Rudek sice hystericky inzeroval vágní možnost zdravotní újmy vlivem kontaktů se mnou, ale jediný, kdo z toho opravdu mohl mít smrt, byla má bigotní babička Milka, s níž to po otevření balíku doma seklo.

Ploužil jsem se k Novým kasárnám, kde měl hlavní stan náš nejvyšší šéf, neobyčejné autority a úcty požívající profesor medicíny, generálmajor Vaňásek, CSc., na němž nám konvenovalo jeho kolegiální a nevojenské chování. Když jsem se zahlašoval, přerušil náčelník ústavu moje meldování netrpělivým pohybem ruky a vlídně pokynul ke křeslu, v němž jsem si zase po dlouhé době začal připadat jako plnohodnotný člen lidské společnosti. Také mi nabídnul kávu.

„Povídejte, kolego, o tom strašlivém zločinu,“ vybídnul mne s úsměvem, když se uvelebil proti mně. Řekl jsem mu všechno a překvapeně jsem sledoval, jak se profesor usmívá a ke konci se už vyloženě baví.

„Opravdu jde o skutečnou tragédii,“ řekl se smíchem. „Jak jsem předpokládal! To je tak, když všechno řídí určití důstojníci,“ dodal a já jsem přesně věděl, koho má na mysli. „Jsem rád, že se z vojenské akademické půdy nevytratily studentské žerty ani

v této nelehké době.“ Rozpovídal se o době studií, kdy byla taková akademická svoboda, že na půdu univerzity nesměla ani policie. Vzpomínal, že při studiu medicíny bylo především nutno přeplavat moře piva, a já jsem ho ubezpečil, že na obnovení této tradice pilně pracujeme. Potom vyprávěl, jak u fakulty kdysi postávalo jakési individuum, jež se odhalovalo před medičkami a strašilo je obludným kožnatým membrem, nebo jak dali protivně vrchní sestře z chirurgie do bot lidské ledviny a jaká to byla velká legrace, jíž však rozumějí jen medici, zatímco laická veřejnost bývá těmito nevinnými žertíky často zbytečně pohoršena.

Povídali jsme si dlouho, já se hřál v moudrém slunci pochopení a škleb tohoto zeleného eskulapa se mi už nezdál tak cynický.

*

Jako morbidní souostroví vykukovaly z betonových van vrásčité brady, nosy, občas i stařecké ňadro a varhánkovatý penis. Kádě s formalínem byly plné mrtvol, kterým vládnul vážený pitevní zřízenec Simonides – sporý mužík s plovoucími očky a červeným nosem, který za úplatu poskytoval studentům naprosto bezcenné rady.

Na pitevních stolech ležela těla, jež sem pan Simonides s láskou připravil. Pitval jsem kotník, Muxín preparoval koleno, další stehno, a tak to pokračovalo až k hlavě. Vzduch byl prosycený pachem formalínu, jež štípal v očích a vysušoval sliznice. Všichni studenti používali dřevěné stojany podobné notovým, na nichž měli anatomické atlasy. Před pitvami se nám dostalo důrazného poučení o tom, že preparáty jsou i po smrti lidmi, takže se od nás

čeká, že k nim budeme přistupovat s náležitou pietou, a ne jako vloni, kdy nějaká veselá kopa vynesla z pitevny kousky svalů, jež skončily v menze v hovězí polévce, a další se pokusil dát na plese fakulty děkanovi do pití místo olivy varle. To nás velmi pobavilo, takže pitevnou zněl ještě dlouho bujarý smích, což působilo v těchto druhdy tichých místech morbidně a nepatřičně. Odpitvané lebky se svými škleby podlézavě přidávaly ke všeobecnému veselí, přestože se vtipkovalo na jejich účet.

Pitvali jsme holýma rukama, protože gumových rukavic neměli dost ani na chirurgii. Plánovací komise RVHP byla zřejmě příliš zaměstnána plánováním jaderných elektráren, plastových sputníků a dřevěných sov se svítícíma očima, než aby se zabývala takovou prkotinou.

Naproti mně pitval neurotický Láďa Vlček, přezdívaný Makoun, který měl nepěkný zlovyk točit si pramínkem vlasů. Bohužel tento tik nedokázal potlačit ani na pitevně, takže měl hlavu plnou částecek nebožtíkovy svalové tkáně. Když k tomu přičteme skutečnost, že si před každým otočením stránky naslinil prst vysušený formalínem a páchnoucí lidským tukem, je možno říci, že to bylo na poblití. Muxín Makouna chvílku pozoroval a pak ho upozornil, že jestli toho nenechá, urazí mu jak ruku, tak i tu palici plnou lidskýho masa.

Jano Mojzes vedle mne zezelenal a odešel na vzduch, kde se ho ujal pan Simonides a nalil do něj deci fasovaného rumu. Jano se zřízencem k sobě přilnuli a po čase se skamarádili natolik, že Jano trávil víc času ve zřízencově kumbále u rumu než na pitevně. Jeho obliba alkoholu ostatně byla více než pozoruhodná. Chlapec, držení doma v Bratislavě rodiči zkrátka, se v Hradci choval jako

utržený ze řetězu. V přijímači trávil nejvíc času z nás všech škemráním o donáškovou službu, dokud se nenačil hbitě přelézat vysoký kasárenský plot a obstarávat si alkohol sám. Když si na jedné ze zásobovacích misí ošklivě podvrtnul kotník, pokračoval v akrobacii na plotě i se sádrou. Tak byl jedné noci přistižen Rudkem, jak pajdá o berli kolem plotu s taškou piv. Jano nezapíral a přiznal se, ale nebylo mu uvěřeno, protože se veliteli zdálo nemožné, aby se sádrou podal takový výkon. Za snížení trestu Jano slíbil akrobatické číslo veřejně předvést a dlužno říci, že když se i s vysokou sádrou hbitě jako lasice přehoupnul přes ostré bodce na druhou stranu plotu, dostal Rudek kupodivu svému slovu a od trestu upustil úplně, neboť výkon hodný absolventa Vysoké školy cirkusového umění v Moskvě svědčil o dokonalé fyzičce zocelené výcvikem, v čemž Rudek spatřoval výsledek své velitelské práce.

Smutné ovšem bylo, že Jano trávil po hospodách daleko víc času než my – ač by se to mohlo zdát časově nemožné, protože o vycházkách jsme se jinde nevyskytovali. Po půl roce byl již Mojzes zdatným alkoholikem. Tak se stalo, že po vypití dvaatřiceti piv vyprázdnil Jano svůj žaludek na kulečnickový stůl v hospodě U Čecha, čímž nám na mnoho měsíců zkomplikoval přístup do této vojenskými mediky oblíbené restaurace. Za jediný rok Jano zpustnul natolik, že z něj byla odulá troska, nad níž by zaplakal i otrlý primář Skála. Následně ukončil studentskou dráhu jako lapiduch na jedné z posádkových ošetřoven, kde úspěšně zlikvidoval nedotknutelné zásoby denaturovaného lihu, neboť když si tělo říká o pohon, musí ho mít.

Bylo to zvláštní, ale při pitvě mi vždycky vyhládlo. Na ústavu se vařilo výtečně, jen poprvé jsem po pitvě nesnědl ani polévku,

---

protože když jsem se zakousnul do chleba, ucítil jsem z prstů pach rozkládajícího se žluklého lidského tuku, což mi vzalo veškerou chuť k jídlu a byl jsem rád, že jsem nezapáchnul kosu Muxínovi do perkeltu. Brzo jsme si však na zápach zvykli a odporný pitevní smrad se stal naší nedílnou součástí, stejně jako nezlomné odhodlání k obraně socialistické vlasti.

„Maminko, co to tu smrdí?“ ptalo se děvčátko krásné maminky (nám se ovšem po mnohaměsíčním celibátu zdála pěkná úplně každá ženská) v autobusu MHD č. 24. Mediky praktikující na pitevnách bylo cítit formalínem, a především lidským tukem na dálku. Obzvlášť do vojenských uniforem se puch přímo integroval a nebylo možné se ho zbavit, takže v autobusech si od nás lidé odsedávali, i když jim Igor trpělivě vysvětloval, že pro nás budování socialismu začíná i končí mrtvolami.

Raději jsem vystoupil zastávku před fakultou a šel do Malše na pivo. Pár posluchačů tu už sedělo. Bavili jsem se o zkoušce z biofyziky, která sice nebyla z největších, ale medicí zpravidla nebývají obdařeni přirozeným nadáním pro matematiku, což je všeobecně známo. Když k tomu přičteme drakonickou pověst katedry biofyziky, nebylo divu, že se mi při pouhé zmínce o zkoušce zase zvedl žaludek a uklidnil se jen po alkoholu.

„Hoši, končím. Přes fyziku nepřelezu,“ řekl jsem ponuře. „Vždyť já u maturity zkurvil i rovnici kružnice.“

„To, kamaráde, kecáš,“ řekl Andulka vesele a mocně potáhnul z cigarety – ostatně Andulka vždycky buď kouřil, nebo spal. „Rovnici kružnice nejde zkurvit!“

„To by ses, hochu, divil,“ vzdychnul jsem. „Anča by ještě šla dát, kdyby byla samotná, ale s histolou, latinou, ruštinou, marxá-